

Stichting Holland Opera
Amersfoort

Jaarverslag 2021

Bestuursverslag en verslag Raad van Toezicht	1
Inleiding op de jaarrekening	19
JAARREKENING	22
Balans per 31 december 2021	23
Exploitatierekening over 2021	25
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	27
Toelichting op de balans per 31 december 2021	29
Toelichting op de exploitatierekening over 2021	34
OVERIGE GEGEVENS	43
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	
BIJLAGE	
Prestatieverantwoording	

Amsterdam, 17 maart 2022

Stichting Holland Opera
Amersfoort

Bestuursverslag en verslag Raad van Toezicht 2021

Missie

Binnen onze opera's laten we op een poëtische manier teksten klinken. De muziek vertelt een verhaal in een eigen muzikaal idioom waardoor de voorstellingen meerdere lagen heeft. Wij maken opera die toegankelijk en actueel is en die gaat over maatschappelijke thema's die dicht bij de belevingswereld van ons (jonge) publiek staan.

Hoofddoelstelling

Holland Opera is het eerste zelfstandige jeugdoperahuis van Europa en speelt zowel nationaal als internationaal een belangrijke rol bij de ontwikkeling van nieuwe jeugdopera. Dit blijkt ook uit het feit dat operahuizen in Duitsland en Denemarken jaarlijks onze jeugdopera's op hun repertoire zetten.

Verdere ontwikkeling van (jeugd)opera en talentontwikkeling zijn voor ons essentieel. Diversiteit streven we onder andere na in crossovers van muziekstijlen en combinaties met andere disciplines. Jaarlijks worden nieuwe makers uitgenodigd om nieuwe ideeën te pitchen. Holland Opera maakt ook deel uit van Standplaats Midden: een netwerk voor nieuwe makers in de podiumkunsten.

In een wereld waar de ontmoeting en het gesprek zich steeds meer digitaal afspeelt gaan wij de dialoog live aan. Vanuit de overtuiging dat muziek de universele taal is die kinderen en volwassenen prikkelt tot kijken, luisteren en communiceren. Zo willen we actuele en toegankelijke voorstellingen voor jong en oud maken, die zowel ontroeren als betoveren.

Kernactiviteiten

Holland Opera speelt gemiddeld vier producties per seizoen: een reizende jeugdopera voor de middenzaal, een kerstvoorstelling voor de hele familie in de Amersfoortse Veerensmederij, een Proeve waarin nieuwe makers het genre jeugdopera verkennen, en (leef)tijdloze opera op bijzondere locaties zoals forten, fabrieken, musea en parkeergarages.

Per seizoen worden 100 voorstellingen gespeeld voor 25.000 bezoekers. Holland Opera richt zich nadrukkelijk op de jeugd, waarbij kinderen met diverse achtergronden toegang krijgen tot opera en muziek. Deze voorstellingen verbinden en enthousiasmeren door actieve educatieve projecten, en zijn vooral bedacht vanuit de belevingswereld van kinderen en jongeren.

COVID-19 | RAOCCC

Onze wereld staat nog steeds op zijn kop; gedwongen beleefden wij eind 2021 de derde lockdown. Waar wij als bestuur in 2020 nog stelden dat dit in sommige opzichten heel goed was, merkten wij dat in 2021 de rek er volledig uit was. Na een lockdown van meer dan 5 maanden aan het begin van het jaar merkten wij dat het publiek de weg naar het theater moeizaam terugvond. Uiteraard kwam dit doordat na deze lockdown nog maar een beperkt aantal mensen (max 30) aanwezig mocht zijn bij concerten en voorstellingen. In 2021 werd de TOZO (de tijdelijke steun voor ZZP-ers) steeds strenger en gezinnen waarvan de ouders beiden ZZP-er waren konden nauwelijks nog rond komen. Technici lieten zich massaal omscholen, gingen aan de slag als programmeur of IT-er, musici werden gedwongen ander werk te zoeken of zich om te scholen. Met alle gevolgen van dien toen de theaters weer opengingen.

Ministerie OCW en compensatie i.v.m. Covid-19

Sinds juni 2020 heeft het ministerie van OC&W in totaal vijf steunpakketten geregeld voor de cultuursector om het wegvallen van de publieksinkomsten door de lockdown te compenseren. Bij de aankondiging van deze steunpakketten heeft de minister aangegeven dat ze verwacht dat de steunmiddelen waar mogelijk ingezet worden om ZZP'ers volledig te compenseren voor geannuleerde opdrachten en om nieuwe opdrachten te geven aan makers en uitvoerenden, zodat de sector draaiende blijft.

In onderstaande alinea's geven we aan hoe wij als werkgever met behulp van de steunmiddelen onze verantwoordelijkheid hebben genomen richting werknemers met een tijdelijk dienstverband en ZZP'ers.

Gevolgen Covid-19 voor de organisatie

Holland Opera heeft net als heel Nederland een akelig jaar achter de rug. In december 2020 was de tweede lockdown ingegaan en deze werd steeds met minimaal drie weken verlengd, zodat planning vrijwel onmogelijk was. Onze kerstvoorstelling *Mijs met de zwavelstokjes* van 20-21 was door deze tweede lockdown al komen te vervallen, vervolgens zagen wij ons gedwongen om (net als het jaar daarvoor) de hele daaropvolgende tournee (januari t/m april) te cancelen. Gelukkig zijn wij in deze periode door het ministerie van OCW gecompenseerd en wij hebben al onze ZZP-ers volledig betaald.

Holland Opera heeft een vast team van 7 medewerkers (in totaal 5,5 FTE eind 2021), er zijn veel wisselingen in personeel geweest, maar wij hebben altijd op tijd vervanging van werknemers gevonden en in 2021 geen open gevallen plekken gehad. We hebben op dit moment 3 mensen in vaste dienst en 4 mensen op tijdelijke basis. Het team bestaat uit 2 mannen en 5 vrouwen, variërend van jong en net beginnend tot ouder en zeer ervaren.

De 4 kantoren van Holland Opera zijn gevestigd in de Veerensmederij en goed gescheiden door glazen wanden. Er is dan ook een rooster gemaakt van aanwezigheid; waarbij per kantoor maximaal 1 werknemer aanwezig is. De overige werknemers werkten wanneer de kantoren vol gepland zijn thuis.

Omdat er wel gerepeteerd mocht worden hebben wij de geplande proeve (2,5 weken) in februari in ons eigen theater door laten gaan, uiteraard wel met in achtname van de maatregelen.

Ook hebben wij in april/mei een nieuwe jeugdopera (Dwaalhuis) gerepeteerd en in mei een kleuteropera (Mag ik meedoen?).

Gevolgen Covid-19 voor de tournees van onze jeugdopera's en de kerstvoorstelling

De kerstvoorstelling *Mijs met de zwavelstokjes* van 2020-2021 werd vlak voor de première geheel gecancelld. Actief als wij zijn hebben wij die periode gebruikt om de voorstelling te filmen en het lesmateriaal voor te bereiden voor de tournee en het grote aantal voorstellingen voor scholen dat gepland stond. Deze tournee zou in februari van start gaan en door de berichtgeving van de regering hebben wij tot op het laatste moment gedacht dat deze door kon gaan. Doordat we de voorstelling goed gefilmd hadden hebben wij scholen die geboekt hadden de gelegenheid gegeven om de film van Mijs online te bekijken. Hier is veelvuldig gebruik van gemaakt.

Eind 2020 hebben wij ook plannen gemaakt om in 2021 een kleine muziektheaterproductie *de Vos, de Raaf en het Meisje* in samenwerking met de Muzieksmederij te maken. Mocht het spelen van voorstellingen in het voorjaar voor 30 personen wel mogelijk zijn dan zouden wij deze voorstelling als alternatief voor *Mijs met de zwavelstokjes* aan de theaters kunnen aanbieden. Omdat de uitkoopsom van Mijs dan te hoog voor ze zou zijn. Enkele theaters hadden van deze mogelijkheid gebruik willen maken. Het heeft echter niet zo mogen zijn, want we mochten domweg niet spelen. Wij hebben cast en crew volledig gecompenseerd voor de repetitieperiodes en de niet gespeelde voorstellingen.

De proeve *Toen mijn vader de nacht in vloog* van Noufri Bachdim en Setareh Nafisi in februari liep gelukkig geen gevaar, omdat repeteren tijdens de lockdown wel toegestaan was. Ook hebben enkele klassen de presentaties van de proeve bezocht, dit was toegestaan binnen schooltijd.

Vervolgens zagen wij ons gedwongen om de jeugdopera *Dwaalhuis* (die zijn première zou beleven in het voorjaar van 2021) uit te stellen naar het najaar. Wij hebben de voorstelling wel gerepeteerd en geproduceerd in mei, waarbij wij cast en crew volledig betaalden en ook van deze opera een film gemaakt. Vervolgens is *Dwaalhuis* (voor een beperkt publiek) op 16 oktober in première gegaan en heeft 21 voorstellingen gespeeld.

Vanaf 1 december begonnen (opnieuw!) de repetities voor onze kerstvoorstelling *Mijs met de zwavelstokjes* en voor het eerst merkten wij dat het publiek minder terughoudend was om kaartjes te boeken. Alle voorstellingen waren op voorhand uitverkocht. Natuurlijk is alles anders dan voor corona, want opnieuw was de 1,5 meterregel van toepassing en konden er dus maximaal 70 bezoekers per voorstelling in onze theaterzaal. Mijs ging 11 december in première en helaas, op 14 december kondigde de regering de derde lockdown aan en moesten weer alle voorstellingen afgezegd. Uiteraard hebben wij onze cast en crew opnieuw volledig gecompenseerd.

Gevolgen Covid-19 voor onze locatieopera in Utrecht

Het was opnieuw niet mogelijk om de op de planning staande grote locatieopera *Divorce of Figaro* in de Werkspoorkathedraal Utrecht uit te voeren (stond gepland voor de periode juli/augustus). Dat zou onverantwoord zijn geweest omdat de kosten voor zo'n project, gespeeld voor maximaal 100 bezoekers (maatregelen COVID) ondanks subsidie en compensatie niet opwegen tegen de baten. Bovendien wisten wij pas eind mei dat de derde lockdown in juni opgeheven zou worden.

De reeds gemaakte kosten voor deze productie zijn betaald vanuit de steunmaatregelen en de betreffende ZZP-ers zullen hiervoor niet gekort worden in 2022 (wanneer de voorstelling gespeeld gaat worden).

Holland Opera ontving vanuit het vierde steunpakket van het ministerie van OCW opnieuw compensatie en wij besloten om de 'kleine' locatieopera *Vliegende Hollander* in augustus/september te hernemen. Weinig bezoekers waren in de gelegenheid geweest om deze gloednieuwe opera in 2020 te bezoeken omdat de zaalcapaciteit door corona zeer beperkt was gebleven. Wij verwachtten dan ook dat het resterende publiek alsnog naar de voorstelling zou komen. Maar helaas bleek dit niet het geval. Het publiek was angstig (of op vakantie) en bleef voor een groot deel weg. Een euvel waar niet alleen wij last van hadden in de zomer en het najaar, maar de gehele sector.

Het publiek moest echt zijn weg naar het theater terugvinden en vond deze eind november, begin december. Om vervolgens de deksel op de neus te krijgen met de derde lockdown. Het publiek was enorm teleurgesteld.

Divorce of Figaro is inmiddels verplaatst naar augustus 2022 en wij hebben besloten om deze locatieopera absoluut door te laten gaan. Onze cast, crew, makers en publiek hebben het nodig. Tevens zijn wij ons bewust van onze verplichtingen jegens de stad Utrecht, immers ook een van onze structurele subsidiegevers. Wij hebben voor deze komende locatieopera een bestemmingsreserve van ongeveer 2 ton opgenomen in de jaarrekening. De verwachting is dat de publieksinkomsten minder zullen zijn dan in voorgaande jaren (er zal opnieuw gebouwd moeten worden). Ook houden wij de kaartprijzen relatief bescheiden. De kosten zullen echter hoger zijn dan eerdere jaren doordat marketing, materialen en technische installaties duurder zijn geworden. In totaal zullen er circa 50 ZZP-ers (naast ons vaste team) aan deze productie meewerken.

ACTIVITEITEN 2021

In verband met Covid is tijdens de 2de lockdown besloten om het hele jaar in het eigen theater de Veerensmederij in Amersfoort te spelen.

- Holland Opera begon het jaar met het afzeggen van de tour van *Mijs met de zwavelstokjes* in verband met de 2de lockdown.
- In februari repeteerde **Noufri Bachdim** en **Setareh Nafisi (Studio Figur)** de proeve *Toen mijn vader de nacht invloog*. Zangers als **Sinan Vural** en **Karima Sagira** verleenden hun samenwerking. Helaas zijn de makers in overleg met het team van Holland Opera tot de conclusie gekomen dat een jeugdopera op basis van deze samenwerking niet direct in het verschiet ligt. De muziek en de tekst versterkten elkaar niet. Conclusie was dat het beter is om een meer ervaren componist met een onervaren maker (of vise versa) te combineren en niet (zoals in dit geval) met louter nieuwe (onervaren jeugdopera)makers. Hier wordt bij de volgende proeve in februari 2022 rekening mee gehouden;
- In maart repeteerden wij een nieuwe jeugdmuziektheater voorstelling *de Vos, de Raaf en het Meisje*. In een regie van **Rianne Meboer**. *De Vos, de Raaf en het Meisje* is op 11 april online in première gegaan;
- In april zijn de repetities van *Dwaalhuis* gestart. Deze nieuwe jeugdopera met als onderliggend thema dementie werd geschreven door de jonge schrijfster **Daantje Idelenburg** en op muziek gezet door **Niek Idelenburg**. **Joke Hoolboom** tekende voor de regie en creëerde de filmbeelden in de voorstelling i.s.m. **Veldtwerk films**, de animatie was van **Mehdi van Assem**. **Rianne Meboer** was betrokken als regieassistent en **Björk Nielsdóttir** zong de rol van de dementerende vrouw, die tevens trompet speelde. Deze opera is in het voorjaar uitgebreid gefilmd en in mei/juni gemonteerd. *Dwaalhuis* ging in oktober in première in de Veerensmederij;
- In mei repeteerde de jonge regisseur **Ralph Kooijman** met twee zangers en twee slagwerkers de kleuteropera *Mag ik meedoen*. Deze interactieve voorstelling voor scholen is in het voor- en najaar 71X op scholen gespeeld. In het jaaroverzicht richting het ministerie van OCW hebben wij echter maar 1/3 van dit aantal opgevoerd. Omdat er steeds 3 voorstellingen op 1 dag plaatvonden en de voorstelling ongeveer twintig minuten duurde.
- De opera op locatie die in 2020 op de planning stond was *Divorce of Figaro* in de Werkspookkathedraal in Utrecht. Door corona werd deze opera in eerste instantie uitgesteld naar 2021. Maar omdat de pandemie nog steeds niet onder controle was, werd besloten om deze opera uit te stellen naar 2022;
- In augustus/september 2021 brachten wij de reprise van *Vliegende Hollander*. Met dezelfde cast en crew werd deze locatieopera, gecomponeerd door **Niek Idelenburg** in de Veerensmederij gebracht. Dit industriële erfgoedpand, waar wij repeteren, kantoor houden en onze jeugdvoorstellingen spelen, werd voor deze gelegenheid geheel gebruikt. Zo was de schuifwand tussen zaal en foyer open, stond de tribune over de hele wand van het gebouw en was de opstelling voor zowel cast als publiek volledig coronaproof. **Rianne Meboer** was opnieuw betrokken als regieassistent;
- Wij hebben in de zomer besloten om onze kerstopera *Mijs met de zwavelstokjes* conform planning door te laten gaan. **Joke Hoolboom** werkte hierbij samen met cameravrouw **Antoinette Verbree** en editor en grafisch kunstenaar **Ard van der Veldt**. Choreografe **Jenia Kasatkina** nam de dans voor haar rekening en nieuwe composities waren van de hand van **Oene van Geel** en **Niek Idelenburg**. Niek verzorgde ook de arrangementen van **Purcell** en **Vivaldi**. In december stonden wij (zoals hierboven beschreven) in de startblokken en was de voorstelling in de kerstperiode volledig uitverkocht. Toen op 14 december besloten werd om de derde lockdown in te laten gaan kwam dit als een grote schok voor cast en crew. In 2023 hoopt deze voorstelling eindelijk haar tournee te kunnen spelen.
- **NPO**; in 2021 is HO een overeenkomst met de NPO aangegaan om 11 van de door HO geproduceerde operafilms uit te zenden (gedurende 2 jaar) op **NPO2 Extra**.
- In 2020 hebben wij ons aangesloten bij Cultuurticket, waarop vanaf 2021 al onze operafilms gestreamd worden.
- **Nominatie YAM-Award 2021**
In augustus werd bekendgemaakt dat *Mijs met de zwavelstokjes* was genomineerd als beste Europese jeugdopera 2021.

RELATIE TOT PUBLIEK

In de afgelopen periode zijn we ons nog meer bewust geworden wie we zijn en wat ons bestaansrecht is. In gesprekken met ons publiek spraken wij over de thematiek en muziekstijlen van onze voorstellingen. Op basis van gesprekken met diverse scholen maakten we een beweging van universele thema's naar maatschappelijke en meer persoonlijke dilemma's. Dit resulteerde in thematiek als 'intolerantie versus acceptatie van de ander' (*Mijs met de zwavelstokjes*), *Toen mijn vader de nacht invloog*, coproductie met Studio Figur, waarin de een jonge vluchteling in een AZC gevolgd wordt. Ook *Dwaalhuis*, met als thema dementie is een onderwerp dat zowel leerlingen van de basisschool, het voortgezet onderwijs als het beroepsonderwijs ondervinden bij (groot)ouders.

Na de voorstelling gaan wij altijd in gesprek met leerlingen of ander publiek; wat hebben ze ervaren, gezien *en* gehoord? Verder houden wij enquêtes na de vrije voorstellingen. De bezoekers krijgen hierbij de kans op diverse vragen (inhoudelijk, vormtechnisch, kwalitatief) te reageren. Deze reacties worden vervolgens besproken, geëvalueerd en waar nodig geïmplementeerd.

RELATIE MET ONZE STANDPLAATS AMERSFOORT

Het feit dat we als jeugdoperagezelschap een eigen huis hebben draagt veel bij aan onze regiofunctie. Inmiddels bezoeken jaarlijks duizenden leerlingen van diverse scholen uit Amersfoort e.o. onze voorstellingen.

En ondanks het feit dat de pandemie de wereld beheerste is het ons gelukt een groot deel van onze activiteiten voor leerlingen (PO, VO en SO) door te laten gaan. Natuurlijk moest een deel van de voorstellingen of de workshops in de Veerensmederij worden afgezegd, maar toch bereikten wij in 2020 ruim 6duizend leerlingen uit Amersfoort e.o.

In Amersfoort e.o. zijn wij in 2014 gestart met de Muziek Xpress; een uitgebreid educatief muziekprogramma waarin wij de band met ons jonge publiek uit de regio Amersfoort versterken en dat de leerlingen stimuleert zelf muziek te maken. Vanaf 2022 wordt dit project uitgebreid naar de stad Utrecht.

RELATIE MET DE STAD UTRECHT

Vanaf 2005 brengt HO jaarlijks een grote locatieopera in of direct rond de stad Utrecht. Ook onderhouden wij contacten met de diverse theaters in de stad (Schouwburg, TivoliVredenburg, Kikker, Hoge Woerd, Bibliotheektheater) en zijn wij aangesloten bij het UTO (Utrechts Theater Overleg). Een groot deel van onze bezoekers komt uit Utrecht e.o.

Vanaf 2021 vallen wij binnen de vierjaren regeling van Utrecht en dat schept uiteraard verplichtingen. Door Covid was het onmogelijk in 2020 en 2021 onze locatieopera op Fort Rijnauwen, dan wel de Werkspoorkathedraal uit te voeren. Wij hebben in 2021 maar mondjesmaat in de stad kunnen spelen, maar prijzen ons gelukkig dat het Utrechtse publiek ons in Amersfoort komt bezoeken. Over deze ontwikkelingen hebben wij steeds nauw contact gehouden met de afdeling cultuur.

Vanaf 2022 staan er een groot aantal activiteiten in de stad gepland en in augustus spelen wij onze grote locatieopera in de Werkspoorkathedraal in het teken van Utrecht 900. *Divorce of Figaro* is opgenomen in de programmering van deze uitgebreide viering en belooft een van de hoogtepunten te worden.

Vrijwilligers

In 2021 hebben onze vrijwilligers uit Amersfoort, Utrecht en de regio een bescheiden aantal hand- en spandiensten rond de verschillende producties uitgevoerd. Helaas waren wij door corona gedwongen om minder gebruik te maken van hun diensten. Maar uiteraard blijven wij hen heel dankbaar voor hun betrokkenheid, zij zijn immers onze ambassadeurs.

JEUGDOPERA BINNEN DE JEUGDPODIUMKUNSTEN

Een zelfstandig jeugdoperahuis bestaat buiten HO niet in Nederland en zelfs niet in Europa. Met het oprichten van het eerste jeugdopera-gezelschap in Nederland hebben wij onszelf ruim 25 jaar geleden een belangrijke taak gegeven: het ontwikkelen van een genre. Een van de valkuilen van een lang bestaan is in herhaling dreigen te vallen. Om dat te voorkomen zijn we bezig met het vernieuwen van onze kunstdiscipline door samen te werken met inspirerende partners/makers uit andere disciplines. Zo wordt in 2024 de coproductie met Het Houten Huis van de beeldende voorstelling *Ruimtevlucht* voortgezet waarin onze zangers grotendeels improviseren. Wij werkten in 2021 samen met Studio Figur, zij experimenteerden met een jeugdopera en poppenspel. De hoofdrol in *Mijs met de zwavelstokjes* werd vertolkt door een danseres en in *Dwaalhuis* speelde de animatie van Studio Mehdi van Assem een belangrijke rol. Ook werkten we samen met het Amersfoortse A-Dance bij *Unbreakable Bach*, deze voorstelling werd niet live gespeeld, maar de film werd 12 maal online op scholen bekeken.

Nieuwe jeugdoperamakers

Het bestuur heeft in samenspraak met de Raad van Toezicht besloten om extra te investeren in **talentontwikkeling**. Zomer 2019 heeft HO daartoe een Pitch uitgeschreven voor nieuwe jeugdoperamakers. Hierop kwamen 41 voorstellen binnen; 12 hebben voor het artistiek team (aangevuld met componist Fons Merkies en regisseur Nynke van den Berg) hun voorstel gepitcht. Noufri Bachdim en Pluck Venema zijn hieruit geselecteerd om in 2020 een proeve te maken, deze proeve is door corona uitgesteld naar februari 2021. Verder zijn componistes Anne-Maartje Lemereis en Setareh Nafisi geselecteerd. Setareh werd gekoppeld aan Noufri en Anne-Maartje zal in februari 2022 muziek componeren voor de proeve van *O die Zee*, waarvoor Abdelkader Benali het libretto schrijft en Rianne Meboer de regie doet.

MAATSCHAPPIJ EN ECONOMIE

HO is een uitstekende cultureel ondernemer gebleken die heeft geknokt om het gezelschap zowel zakelijk als artistiek krachtig te ontwikkelen. De hoge eigen inkomsten in voorgaande jaren hebben ertoe geleid dat wij door het Rijk goed gecompenseerd zijn in de barre jaren 2020 en 2021. Ook in 2021 hebben wij al onze ZZP-ers volledig kunnen compenseren voor afgezegde activiteiten.

2. OMVANG EN SAMENSTELLING PUBLIEK

Overzicht publieksbereik 2018 -2021 VERGELIJKING

Producties 2021 (77 optredens afgelast door Corona)		
Producties 2018 - 2021	Aantal optredens realisatie	Aantal optredens begroot
2018	99	90
2019	120	90
2020	62	90
2021	115	110
Bezoekers 2018 - 2021	Bezoekers realisatie	Bezoekers Begroot
2018	21.649	18.000
2019	24.120	18.000
2020	8.214	18.000
2021	8.747	21.000

Ondanks corona hebben wij onze doelstelling om tenminste 110 voorstellingen per jaar te spelen in 2021 gehaald. Helaas blijft het aantal bezoekers enorm achter door beperkte publiekstoegang (1,5 meter maatschappij hele jaar, max 30 bezoekers najaar) en 6 maanden lockdown 2 en 3.

Publieksbereik voorstellingen 2021

In 2021 bracht HO 1 coproductie i.s.m. Studio Figur (3 voorstellingen voor beperkt publiek), 1 nieuwe (kerst)-jeugdopera (5 optredens, 63 afgelast). Wij maakten 1 nieuwe jeugdopera (21 voorstellingen gespeeld), 1 jeugdmuziekvoorstelling (7x gespeeld, 2 online), 1 nieuwe kleuteropera (51x gespeeld (duur 25 minuten, 3 voorstellingen per dag), opgenomen als 17 voorstellingen in het jaaroverzicht, 1 reprise van een jeugddansmuziekvoorstelling (12x online) en 1 reprise van een locatieopera (23 optredens). In totaal werden er **115 voorstellingen gespeeld, waarvan 76 live, 39 online en 77 voorstellingen afgelast**. Waarbij wij **5.096 bezoekers** live bereikten en **3.651** direct via onze online streaming. 9 gastoptredens werden door HO gefaciliteerd en vonden plaats in de Veerensmederij en er werden 109 educatieve activiteiten uitgevoerd.

Overzicht publieksbereik 2021

-	76 voorstellingen live	5.096 bezoekers
-	39 voorstellingen online streaming	3.651 kijkers
-	9 voorstellingen gastprogrammering	1.034 bezoekers
-	109 educatieve activiteiten	2.080 deelnemers
-	47 uitzendingen NPO2Extra	705.000 kijkers
-	12 uitzendingen Stingray Classica	360.000 kijkers
-	144 streams via Cultuurticket	288 kijkers

Schoolvoorstellingen

Naast vrije voorstellingen spelen wij besloten schoolvoorstellingen, zowel in ons eigen theater als op tournee. Hiermee bereiken wij een zeer divers publiek. Binnen het primair onderwijs vind je leerlingen uit alle bevolkingsgroepen. Wij vinden deze voorstellingen van groot belang omdat hierbij ook leerlingen bereikt worden die niet snel met hun (groot)ouders naar theater gaan. In totaal speelden wij in 2021 **75 schoolvoorstellingen (regulier en online) voor in totaal 5.138 leerlingen**.

Muziek Xpress

Speciaal voor scholen in en rond Amersfoort ontwikkelden wij het educatietraject Muziek Xpress. Hier volgden de leerlingen van **50 deelnemende scholen** (PO, VO en SO) interactief muziekonderwijs. In totaal namen **2.080 leerlingen** deel aan dit traject.

Publieksbereik tv

Het marketingbeleid van Holland Opera is altijd in ontwikkeling. Vanaf 2011 heeft Holland Opera een overeenkomst met **Stingray Classica (inter)nationaal**. Het betreft hier een overeenkomst met gesloten beurs. Vanaf 2015 worden de locatie-opera's van HO tevens uitgezonden door Stingray Brava (Internationaal). Plan is om deze overeenkomst per 2022 op te zeggen, het is niet wenselijk dat ons werk zonder tegenprestatie uitgezonden wordt.

In 2021 is er 12 keer een opera van HO door Stingray Classica (inter)nationaal uitgezonden voor een publiek van naar schatting ruim **360.000 kijkers**. Kijkonderzoek geeft aan dat er gemiddeld 30.000 mensen per uitzending kijken. De cijfers zijn gebaseerd op officiële gegevens van Stingray Brava (inter)nationaal en geleverd door de directie en muziekredactie.

Met ingang van november 2021 heeft HO een overeenkomst gesloten met de **NPO**, tegen een geringe vergoeding kregen zij toestemming om gedurende 2 jaar 11 operafilms van HO uit te zenden. In 2021 waren er 47 uitzendingen voor naar schatting **705.000 kijkers**.

Online streaming

Alle voorstellingen zijn opgenomen en gemonteerd in eigen beheer tot ware speelfilms. Deze films worden bewaard op Vimeo. Sinds eind 2020 zijn onze films online te streamen via www.Cultuurticket.nl

Op onze website www.hollandopera.nl staat al het bestaande (bewegend) beeldmateriaal dat is gelinkt naar onze eigen pagina op Youtube. Hierop zijn onder andere fragmenten van alle voorstellingen te zien.

Opera op USB

Alle voorstellingen zijn opgenomen met tien tot zestien camera's en gemonteerd in eigen beheer. De USB-sticks met de films zijn verkrijgbaar via info@hollandopera.nl. Op de website Hollandopera.nl staat al het bestaande beeldmateriaal dat is gelinkt naar de eigen Youtube-pagina. De gehele voorstellingen staan op de eigen **Vimeo Account**. Links via info@hollandopera.nl

3. PUBLIEKSONDERZOEK EN IMPACT

HO voert bij elke productie publieksonderzoeken uit in de vorm van digitale enquêtes.

Na het bezoek aan *Vliegende Hollander* zijn 500 adressen benaderd met het verzoek de enquête in te vullen, de respons hierop was 44%. *Vliegende Hollander* kreeg een zeer ruime 8 als waardering van het publiek.

Eerdere opera's op locatie van HO zijn bij het merendeel van het publiek van *Vliegende Hollander* bekend (90%) en de voorstelling heeft 10% nieuw publiek bereikt. Doordat de capaciteit van de tribune zeer beperkt was i.v.m. het houden van 1,5 meter afstand zie je dat er veel meer publiek bij de opera is geweest die al bekend is met ons werk.

Website

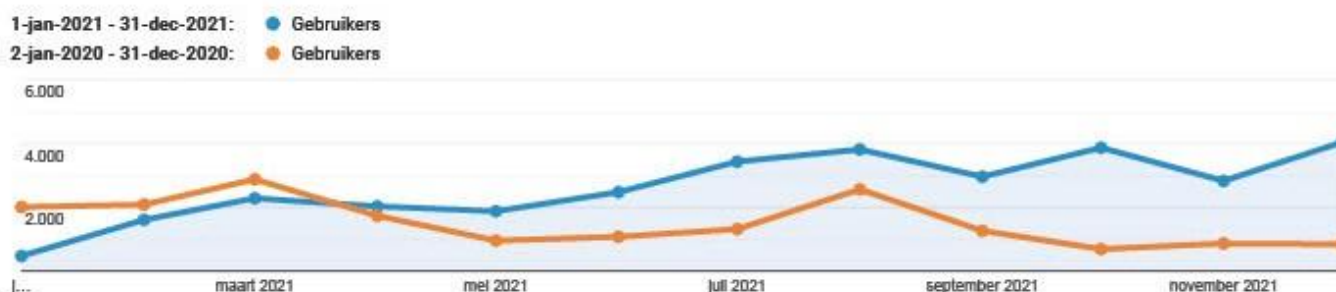
Afgelopen jaar ontvingen wij 29.620 bezoekers op onze website. Dit is een stijging van 80% ten opzichte van 2020 met 16.450 websitebezoekers. 50% van het website publiek kijkt via de desktop en 45% via de mobiele telefoon.

Doelgroepoverzicht

1 jan. 2021 - 31 dec. 2021
Vergelijken met: 2 jan. 2020 - 31 dec. 2020

Overzicht

Websitebezoek 2021

4. STAKEHOLDERS

COLLEGA-ORGANISATIES

- *Vliegende Hollander*: samenwerking met **Retina Films**
- *Unbreakable Bach*: samenwerking met dansgezelschap **A-Dance**
- *Toen mijn vader de nacht invloog*: samenwerking met **Studio Figur**
- *O die Zee*: voorbereiding proeve 2022, samenwerking met **Kasko**

KETENPARTNERS

Vanaf het moment dat wij ons gevestigd hebben in Amersfoort werken wij jaarlijks samen **Scholen in de Kunst**. Zij verzorgen al jaren de koren die meewerken aan onze kerstproducties. De muziek wordt ingestudeerd o.l.v. docenten die aan hen verbonden zijn. In 2021 werd er samengewerkt met het **Soesterkwartier** voor het kinderkoor bij de Climate Carols. Verder programmeren zij onze jeugdopera's in de Veerensmederij voor scholen.

Ook werken wij samen met **Kunst Centraal**, deze instelling programmeert onze jeugdopera's in de regio Utrecht. Zij hebben er tevens voor gezorgd dat scholen uit bijv. Bunnik onze voorstellingen bezochten in de Veerensmederij.

MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS

Holland Opera werkte in 2021 samen met 50 scholen uit het PO, VO en SO uit Amersfoort en de directe omgeving.

Bij *Vliegende Hollander* en *Dwaalhuis* werd samengewerkt met een **10-tal vrijwilligers** uit Amersfoort e.o. (i.p.v. onze gebruikelijke 50 vrijwilligers, de anderen bleven wel betrokken als ambassadeurs). Helaas hebben we dit keer geen diner kunnen aanbieden aan het publiek van onze locatieopera door Covid-19.

Stageplaatsen

HO is een erkend opleidingsinstituut, door Corona waren stages helaas niet mogelijk in 2021.

Normaal werken wij samen met:

- *Conservatorium Den Haag (afdeling zang)
- *Conservatorium Utrecht (afdeling zang)
- *Conservatorium Groningen (afdeling zang)
- *Conservatorium Utrecht (docent muziek)
- *Codarts Rotterdam (afdeling dans)
- *Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (afdeling kunst en economie)
- *ArtEZ (educatie en theatermakers)
- *HU (Hoge school Utrecht, afdeling marketing communicatie)

ARTISTIEKE PEERS

Aandacht in de (landelijke) media

Vier producties die in 2021 werden uitgevoerd kregen aandacht van de landelijke pers:

De Vos, de Raaf en het Meisje | Volkskrant en Theaterkrant

Vliegende Hollander | NRC, Volkskrant en Trouw

Dwaalhuis | NRC, Volkskrant, Theaterkrant en Theaterblad Scenes

Mijs met de Zwavelstokjes | Volkskrant en NRC

De volledige recensies vindt u op www.hollandopera.nl.

Er zijn publicaties en interviews voorafgaand aan de voorstellingen verschenen in:

* AD Amersfoort * De Stad Amersfoort *Scenes *Klassieke Zaken *Luister *Operamagazine

PARTICULIERE FONDSEN

In 2021 kreeg HO ondersteuning van **stichting de Versterking** voor de *Muziek Xpress*.

Verder steunde het **kf Hein fonds** en **fonds 21 Vliegende Hollander**.

Ondersteuning voor *Divorce of Figaro* door o.a. Zabawas is uitgesteld.

SPONSOREN

In 2021 werd HO gesponsord door **1A-Alternative, Beens notarissen en Schipper en Bosch**.

COMMERCIELE PARTNER

Het meerjarig samenwerkingsverband met evenementenorganisatie **Tekagroep** is door corona beëindigd.

BUURTBEWONERS

Bij *de Climate Carols* werd samengewerkt met de ABC-scholen uit het **Soesterkwartier**, de wijk naast de WagenWerkplaats waar ook HO haar huisvesting in de Veerensmederij heeft.

Bij de voorstellingen in de Veerensmederij zijn 10-tal **vrijwilligers** betrokken uit Amersfoort e.o. Tijdens de voorstellingen in eigen huis bemannen zij normaal de bar, of zijn zij gastvrouw of gastheer, assisteren bij de kaartverkoop en publieksbegeleiding. Door corona was hun aandeel dit jaar heel klein en werkte alleen een kleine selectie mee aan de publieksbegeleiding in de Veerensmederij. De overige vrijwilligers hadden aangegeven dat zij door corona liever even wat op afstand bleven.

5. SWOT

Sterkte intern

Holland Opera heeft een klein maar krachtig en energiek team van makers, spelers en productioneel medewerkers. Hoewel bijna geen van de makers en uitvoerenden bij het gezelschap in vaste dienst is, is er een grote betrokkenheid bij het werk en de continuïteit van Holland Opera. Met velen wordt al jaren intensief en succesvol samengewerkt binnen een creatief en innovatief proces. In 2021 is het vaste team op belangrijke vlakken (productie, educatie, financieel en marketing) vernieuwd wat een positieve impuls heeft gegeven aan ons gezelschap.

Het werk (zowel de voorstellingen als de educatieve trajecten) van Holland Opera hebben een hoge en constante kwaliteit. Zo worden (vrijwel) alle voorstellingen bezocht door meerdere landelijke kranten en scoort het gezelschap zowel bij de landelijke pers als het publiek hoog. Diverse artistieke partners vinden het interessant om met Holland Opera samen te werken; daarbij zorgen wij samen voor een versterking van de (jeugd)opera en het podiumaanbod in het algemeen.

De financiën van Holland Opera zijn altijd goed op orde. Er is een Raad van Toezicht die de vinger aan de pols houdt bij de directie en nauw betrokken is bij de huidige ontwikkelingen in en rond het gezelschap. Uiteraard is er in de jaarrekening te lezen dat 2021 sluit met een positief resultaat. Er is in 2021 een dotatie gedaan aan de Covid-bestemmingsreserve ad € 263.583, waaronder verschillende bestemmingsreserves geplaatst zijn, die allemaal voorstelling gerelateerd zijn:

- **COVID- bestemmingsreserve: 263.583 euro**
- Bestaat uit:**
- Bestemmingsreserve opera op locatie: 200.000 euro
- Bestemmingsreserve Proeve 2022: 32.000 euro
- Bestemmingsreserve (kerst)productie 2022: 31.583 euro

De totale Covid-bestemmingsreserve bedraagt eind 2021 € 287.267.

Door niet alleen jeugdopera te brengen, maar ook jaarlijks een grote locatieopera, hebben wij een gezonde financieringsmix. Deze genereren grote bezoekersaantallen en publiciteit. De locatieopera's zijn belangrijk voor de continuïteit van de jeugdopera's; de uitkoopsommen van jeugdvoorstellingen zijn laag en maken deze voorstellingen kwetsbaar.

Wij zijn door onze jarenlange hoge eigen inkomsten goed gecompenseerd door het Rijk en hebben deze extra gelden ingezet om onze gemaakte afspraken na te komen. De personele/opdrachtnemers lasten bleven conform begroting.

Zwakte intern

Klein vast team en daardoor kwetsbaar. In 2020 is een zakelijk assistent aangesteld met de bedoeling dat deze door zou groeien tot onze nieuwe zakelijk directeur. Helaas heeft zij in het voorjaar (na de uitbraak van corona) besloten dat ze zich nog niet op deze manier wil vastleggen. In juni 2021 hebben wij het takenpakket van onze financieel medewerker uitgebreid met verschillende taken van een zakelijk assistent. Ook voor deze medewerker geldt een groeimodel. HO wil in de nabije toekomst verder investeren in extra vast personeel. Zowel op het gebied van marketing als educatie.

Sterkte extern

HO is stevig verankerd in Amersfoort en Utrecht. De directie is goed in het onderhouden van relevante contacten; dit wordt gewaardeerd. Het gezelschap wordt structureel gesteund door de gemeente en beschikt over een karakteristiek eigen huis in Amersfoort: een theaterzaal, foyer en kantoorruimte. Door dit eigen huis kon HO snel acteren tijdens deze coronacrisis en vonden alle voorstellingen plaats in de Veerensmederij met gebruik van eigen techniek.

Inmiddels werkt de directie van HO samen met de gemeente het plan uit om de Veerensmederij een volledig culturele invulling te geven. Tot de pandemie werd een deel van het gebruik ingevuld door een commerciële verhuurder. Eind 2020 is de (gedeelde) huur door deze partner opgezegd. De gemeente vangt op dit moment het huurgat dat hierdoor ontstaan is op.

Voor diverse educatieve instellingen (Kunst Centraal – Provincie Utrecht, KunstBalie - Brabant, ArteMuse – Gelderland, H'Art – Haarlem e.o., Scholen in de Kunst – Amersfoort e.o.) is opera voor kinderen een belangrijk onderdeel van het kunstmenu. HO is voor deze instellingen een belangrijke partner.

De locatieopera's liepen t/m 2019 goed en kennen een steeds groter bereik, wij verwachten na corona hier de draad weer te kunnen oppakken.

Met ingang van 2021 is HO opgenomen in de BIS (landelijke Basis Infra Structuur) en in de 4-jaren regeling van de gemeente Utrecht.

Zo weten wij ons vanaf 2021 gesteund door 2 gemeentes. Een unicum in ons werkveld.

Zwakte extern

*De Wagenwerkplaats, het terrein waar theater de Veerensmederij gevestigd is, loopt qua ontwikkeling achter op de planning van de gemeente en NS. Dit heeft te maken met de afgelopen crisis en de financiële positie van de gemeente Amersfoort. Inmiddels wordt er hard gewerkt aan de lange termijnplanning en wordt de Wagenwerkplaats vanaf 2020 verder ontwikkeld. Het bestemmingsplan wordt in 2022 vastgesteld.

*Het is niet zeker dat wij de financiële spankracht behouden, een deel van de financiële middelen zijn incidenteel en daardoor niet zeker.

*De jeugdprogrammering staat in Nederland onder grote druk. Er is bezuinigd op het programmeringsbudget van de theaters en er wordt minder jeugdtheater (met name het moeilijker aanbod, waartoe onze voorstellingen gerekend worden) geboekt.

6. FINANCIËEL

Holland Opera heeft conform de herziene begroting (Addendum) ingezet op producties, educatie, innovatie, talentontwikkeling en Fair Practice en Fair Pay. De financiële positie van Holland Opera is gezond en wij zien dan ook met vertrouwen de komende jaren tegemoet. Wij gaan verder met het investeren in kwaliteit, innovatie, talentontwikkeling, naamsbekendheid en uiteraard blijven wij de codes hanteren.

EXPLOITATIERESULTAAT

In 2021 is een positief resultaat gerealiseerd van 334.334 euro, dit gehele bedrag is bestemd in diverse bestemmingsreserves. Het resultaat betreft uitdrukkelijk, evenals in 2020, geen structureel positief resultaat. Het resultaat is in 2021 en 2020 in belangrijke mate beïnvloed door Corona. Het incidenteel hoge positieve resultaat over 2021 bevat een aanzienlijk bedrag aan ontvangen coronasteun dat in de komende jaren ingezet zal worden om producties mogelijk te maken bij verwachte lagere aantallen bezoekers (zie paragraaf 5 SWOT onder Sterkte intern). Daarnaast is een aantal investeringen (activiteitenlasten materieel) uitgesteld als gevolg van Corona. Wij hebben hiervoor een bestemmingsreserve theatertechniek opgenomen van 102.993 euro. Deze investeringen stonden (gedeeltelijk) al eerder op de planning, maar zijn door Corona uitgesteld. Het materiaal stond/staat vast in China. Verder is een bestemmingsreserve Covid-19 gevolgen (263.583 euro) opgenomen (toegelicht pag. 8) en een bestemmingsfonds gem. Utrecht-Cultuurnota 21-24 (16.758 euro). Daarmee is het hele positieve resultaat bestemd.

De uitgaven voor personeel en opdrachtnemers zijn conform de begroting. Dit laat zien dat er geen vast personeel ontslagen is en de ZZP-ers volledig gecompenseerd zijn voor niet uitgevoerde activiteiten.

Planning eerste 6 maanden 2022

Ondanks de derde lockdown begin 2022 heeft Holland Opera besloten om de tournee van *Zwanenmeer* (was oorspronkelijk gepland in het voorjaar van 2020) door te laten gaan en in januari te gaan repeteren. Op het moment dat de voorstelling zou gaan toeren gingen de eerste versoepelingen in en konden de eerste schoolvoorstellingen gespeeld worden. Inmiddels (maart

2022) zijn alle beperkingen opgeheven en hoeven wij geen rekening meer te houden met 1,5 meter maatregelen. Wel speelt Covid nog altijd een rol. Meteen na de eerste week op tournee kregen twee van onze spelers corona en moesten de daaropvolgende voorstellingen worden afgelast. Wij drukken onze spelers en technici op het hart voorzichtig te zijn, want nu de theaters open mogen willen wij ook spelen!

In februari werken wij aan onze tweede proeve *O die Zee*. Componiste Anne-Maartje Lemereis, schrijver Abdelkader Benali en regisseur Rianne Meboer ontwikkelen deze moderne bewerking van de *Odyssee*. Anne-Maartje deed mee aan de pitch voor nieuwe jeugdoperamakers in 2019.

In januari zijn de voorbereidingen begonnen voor onze grote locatieopera *Divorce of Figaro* in de Werkspoorkathedraal Utrecht. Hoe het ook gaat lopen, wij laten die project iig komende zomer doorgaan. Het is van belang voor Utrecht 900, de publieksonwikkeling van ons gezelschap en onze artistieke en zakelijke ontwikkeling.

Vanaf 25 februari kunnen wij weer een min of normale bedrijfsvoering te kunnen voeren. Wij hebben onze begroting 2022 in 2021 (OCW Addendum) herzien.

	Realisatie 2021	begroting 2021	begroting 2022
Publieksinkomsten	128.111	151.550	319.000
Overige directe inkomsten	5.676	20.000	40.000
Indirecte inkomsten	21.854	11.500	11.500
Ministerie OCW	647.104	634.016	647.104
Gemeente Amersfoort/ gemeente Utrecht	213.079	213.079	216.391
Incidentele subsidies en bijdragen Covid	424.733	170.000	37.500
Private fondsen & bijdragen	10.000	10.000	20.000
Sponsoring	35.000	40.000	40.000
Vrienden en giften	14.863	17.000	14.000
Totale baten	1.501.122	1.265.145	1.317.967
Beheerlasten	234.987	218.575	244.390
Activiteitenlasten	930.685	1.046.070	1.240.425
Totale lasten	1.165.672	1.264.645	1.484.805
Rentebaten	-1.116	-500	-1.000
Exploitatieresultaat	334.334	-	-167.809

Lagere eigen inkomsten; invloed COVID-19

In 2021 heeft Holland Opera door corona minder publieksinkomsten gegenereerd dan begroot. Ondanks het feit dat wij 115 voorstellingen hebben gespeeld, waarvan 76 live en 39 online. Dit heeft echter aanzienlijk minder publiek gegenereerd dan in de jaren voor Covid, omdat er minder publiek bij de voorstellingen aanwezig mocht zijn.

De indirecte inkomsten zijn door corona dramatisch lager dan in de jaren voor 2020. Wij konden ons publiek geen catering aanbieden en zoals eerder geschreven heeft onze samenwerkingspartner voor de commerciële verhuur van de Veerensmederij de huur opgezegd en worden er derhalve geen zakelijke activiteiten meer in de Veerensmederij georganiseerd (ook door corona), waardoor wij weinig tot geen inkomsten uit verhuur techniek etc. ontvingen.

Ook hebben enkele sponsors zich genooddaakt gezien om de toegezegde steun terug te trekken, doordat de bedrijven zelf in problemen kwamen door corona.

Onze vrienden waren echter opnieuw vrijgevig en in 2020 ontving Holland Opera een legaat, dat als bestemming nieuwe makers is opgenomen in de jaarrekening.

LIQUIDITEIT EN SOLVABILITEIT

Er zijn genoeg liquide middelen op de bank om aan de verplichtingen te voldoen. We hebben de liquiditeit en de solvabiliteit van Holland Opera berekend om de financiële stand van zaken te meten voor zowel de korte als lange termijn. De liquiditeit geeft de mate aan waarin verschaffers van kort vreemd vermogen uit de vlottende activa kunnen worden betaald. Een gezonde waarde is 1 of hoger. Holland Opera heeft in 2021 een liquiditeit van 5. Daarmee is de liquiditeit dus voldoende om aan de kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen.

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het balanstotaal en het eigen vermogen op de balans. De streefnorm voor het financiële instellingen is tussen de 25% en 40%. In het boekjaar 2021 was de solvabiliteit van Holland Opera 82%.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM (GNB)

De uitbraak van het coronavirus heeft uiteraard ook gevolgen voor onze bedrijfsvoering. De directie werkt, in nauwe afstemming met de Raad van Toezicht, aan verschillende scenario's om op ontwikkelingen en overheidsmaatregelen snel en adequaat te kunnen inspelen. Door de derde lockdown in december 2021 zagen wij ons opnieuw gedwongen om de kerstvoorstelling af te lasten (qua speelbeurten), omdat de lockdown ook nog in januari 2022 van kracht was zijn ook die voorstellingen afgezegd. Cast en crew werden voor alle voorstellingen volledig gecompenseerd.

7. SPREIDING

Voorstellingen in eigen beheer | spreiding

Al jaren brengt Holland Opera locatieopera's en kerstvoorstellingen uit in eigen beheer. De locatieopera's trekken niet alleen een regionaal publiek (lees Midden-Nederland), maar uit onderzoek blijkt dat gemiddeld 25%-30% van de bezoekers uit de overige regio's van Nederland komt. Door corona krijgt onze gebruikelijke grafiek een totaal ander gezicht. Wij hebben in 2021 nauwelijks buiten onze eigen regio kunnen spelen. Alleen in juni zijn er 5 voorstellingen in Noord Holland gespeeld en in de stad Utrecht (*de Vos, de Raaf en het Meisje*), alle overige voorstellingen vonden plaats in het eigen theater de Veerensmederij.

Overzicht vanuit google analytics waar ons publiek vandaan komt

De WagenWerkplaats en Veerensmederij op de kaart

Met ingang van 2 oktober 2010 is Holland Opera als stadsgezelschap van Amersfoort gevestigd in de Veerensmederij. Daarnaast is een van de taken van het gezelschap het aanjagen van de activiteiten op de Wagenwerkplaats, het terrein waar het gezelschap gevestigd is. Uitgangspunt is om (vrijwel) alle premières en de kerstvoorstellingen in de Veerensmederij te spelen en daarnaast i.s.m. de Veerensmederij voor gastbespeeling te zorgen en schoolvoorstellingen van Holland Opera te spelen. De premières van de locatieopera's vinden plaats in Utrecht.

Internationalisering

Holland Opera is aangesloten bij **Reseo** (netwerk educatie operahuizen in Europa). Reseo organiseert elk kwartaal een conferentie ergens in Europa. Op initiatief van Glyndebourne en Holland Opera is besloten om op de website van Reseo ieders beste jeugdproductie te vermelden. Ook bestaat de mogelijkheid om producties van elkaar aan te bevelen. Door corona zijn er dit jaar geen internationale conferenties bijgewoond. Wel waren wij online verbonden.

Kinderen en jongeren komen niet of nauwelijks in aanraking met andere kunstvormen die zo veeleisend en tegelijkertijd zo mindblowing zijn als opera. De zang en muziek werkt in op hun emoties, terwijl het verhaal hun belevingswereld verrijkt. Het beleven van een opera van Holland Opera is een sterke sensorische ervaring voor een jong publiek.

Birgitte Holt Nielsen | producent jeugdopera Den Jyske Opera Denemarken | organisator GrowOP festival

Door corona was het in 2021 voor ons onmogelijk om over de landsgrenzen te spelen.

Eigeninkomsten percentage

De jaren 2017 – 2019 behaalde Holland Opera een EIQ van boven de 56%. 2021 is (net als 2020) door corona een ongebruikelijk jaar, het was opnieuw vrijwel onmogelijk om publieksinkomsten te genereren. Als resultaat is de EIQ van 2021 16,83%, wat gezien de omstandigheden nog behoorlijk is.

De **AIQ** (de Andere inkomensquote) wordt als volgt berekend: (totaal baten – subsidie OCW)/Totaal baten = 57%

8. WERKGEVERSCHAP E.D.

FAIR PRACTICE

Solidariteit

Holland Opera staat voor een eerlijke beloning van haar medewerkers. Om de gehele sector stabiel en duurzaam te houden is een investering in mensen noodzakelijk.

We volgen de CAO-TD bij betaling van ondersteunend personeel (productie, marketing, bureau). We gebruiken de inschaling conform de definities van de functies zoals ze beschreven zijn in deze CAO en berekenen de regel waarin de werknemers uitkomen aan de hand van hun ervaringsjaren.

Van de uitvoerende medewerkers (musici, dansers, regisseurs, choreografen etc.) wordt het honorarium berekend conform de CAO-TD (ingeschaald per productie n.a.v. functie en ervaringsjaren) en als zzp-er betaald. Een passend CAO- brutobedrag wordt met 50% opgehoogd (dat is 10% hoger dan conform de CAO 2021, in de CAO-TD 2022 is dit inmiddels verhoogd naar 50%).

Mocht een uitvoerende niet zelfstandig zijn dan wordt deze (tijdelijk) in dienst genomen. Verder ontvangen technici en dramaturgen honoraria gebaseerd op dagprijzen. Makers als lichtontwerpers, decor- en kostuumontwerpers en geluidontwerpers ontvangen een vooraf afgesproken projectprijs.

In 2021-2024 focussen we meer op talentontwikkeling door het uitzetten van pitches en daar een ontwikkeltraject aan te verbinden. De makers die na een pitch worden uitgenodigd krijgen een honorarium voor hun arbeid. Stagiaires worden nauwkeurig begeleid en stellen een ontwikkelplan op. Het proces wordt gemonitord en geëvalueerd na afloop. Stagiaires ontvangen een stagevergoeding conform CAO-TD.

Onze begroting en tevens het Addendum van de begroting ivm Covid is voor 2021-2024 ingesteld op betaling volgens CAO-TD. Werkzame personen

	Huidig boekjaar			Vorig boekjaar		
	aantal pers	aantal fte / uren	bedrag	aantal pers	aantal fte / uren	bedrag
Uren werkweek fte		1 fte = 40 uur			1 fte = 40 uur	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	5	3,72 fte	€ 284.244	5	3,82 fte	€ 291.604
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)	5	1,59 fte	€ 98.871	8	1,67 fte	€ 76.505
Ingehuurde zelfstandigen /freelancers	67	6,7 fte/ 13.990 uur	€ 358.251	59	8 fte/ 16.704 uur	€ 311.698
Overige werkzame personen		fte	€ -		fte	€ -
Stagiair(e)s	0	0 fte	€ -	0	0 fte	€ -
Vrijwilligers	10	1 fte		10	1 fte	

Transparantie & Duurzaamheid

De jaarverslagen van de afgelopen 5 jaar zijn openbaar en te downloaden via www.hollandopera.nl. Verder onderschrijven we ook op onze website de drie codes.

Elke tijdelijke opdrachtnemer die voor ons werkt krijgt de optie aangeboden om een arbeidsovereenkomst van korte duur aan te gaan. We merken dat bijna iedereen, van technici tot musici, de voorkeur geeft aan factureren als zzp-er. We blijven de mogelijkheid aanbieden, maar luisteren naar de wensen van elk individu.

Het evalueren van projecten en processen gebeurt op regelmatige basis. Zoals genoemd in de Code Culturele Governance evalueren zowel de RvT als de vaste medewerkers jaarlijks hun functioneren. Met samenwerkingspartners wordt na afloop van een project een evaluatie gehouden. Het streven voor 2021-2024 is om deze project-evaluaties ook te houden met uitvoerenden en vormgevers.

Diversiteit & Vertrouwen

We streven naar een inclusieve en diverse samenstelling van ons team. Met in de vaste kern zes vrouwen en vijf mannen (gedeeltelijk in loondienst en gedeeltelijk als zzp-er) en in de RvT twee vrouwen en drie mannen hebben we een gebalanceerde gender-verhouding. De leeftijd van vrijwilligers strekt van 18 tot 70 jaar. Onze vaste medewerkers brengen verschillende opleidingsniveaus en achtergronden met zich mee.

We zijn een erkend opleidingsinstituut en bieden stageplekken (MO, HBO, WO) aan diverse opleidingen.

Bij het werven van nieuwe medewerkers en makers wordt actief gezocht naar mensen die vanuit een andere, zij het culturele of maatschappelijke, achtergrond kunnen bijdragen aan het verbreden en diversifiëren van HO. Voor 2021-2024 streven we er naar meer makers met een andere culturele achtergrond te betrekken. Ook het aantrekken van vrouwelijke componisten is een actief beleid.

CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

Personeel & Programma

We werven actief op een diverse samenstelling, zowel voor het ondersteunende team als voor de makers, spelers en samenwerkingspartners. Gezien de kleine omvang van onze organisatie hebben we weinig ruimte om een grote diversiteit in ons vaste personeelsbestand te bewerkstelligen. Al onze vacatureteksten bevatten een actieve aanmoediging voor mensen met een multiculturele achtergrond. In de zoektocht voor *Het meisje met de zwavelstokjes* (2020-2021) staat bijvoorbeeld: "dancers of all cultural and ethnical background can apply." Daarnaast werven we onze dansers en musici niet alleen nationaal maar ook via internationale platformen zoals Musicalchairs en [The Place](#).

Omdat opera vraagt om klassiek geschoolde zangers en jeugdopera doorgaans taal-afhankelijk is, is de groep zangers waarbinnen we kunnen werven vrij klein. Om met zangers uit andere taalgebieden te kunnen werken maken we af en toe een nieuwe jeugdopera waar geen Nederlands in voorkomt, zoals *Ruimtevlucht* in 2019. Hierdoor zingt de IJslandse sopraan Björk Niélsdóttir die de Nederlandse taal niet vloeiend spreekt toch in een HO-productie. Deze coproductie met het Houten Huis wordt in 2024 hernomen. Voor 2021-2024 onderzoeken we de mogelijkheid om nog een taalarme productie te maken. Zo hebben wij in 2021 *Dwaalhuis* gemaakt, een opera over dementie, waarin de vrouw langzaam maar zeker haar taal verliest.

In 2021-2024 werken we bovendien meer met vrouwelijke componisten, vrouwelijke technici en nieuwe makers (nieuw is bij ons niet per definitie jong) uit verschillende hoeken van de wereld.

Alle mensen met wie wij werken dragen samen inhoudelijk bij aan het programma. Personeel en programma zijn onlosmakelijk verbonden waardoor een divers personeelsbestand ook voor een divers programma zorgt; onze activiteiten representeren onze makers en vice versa.

Publiek & Partners

Ons eigen theater de Veerensmederij heeft een ringleiding om ook slechthorenden te kunnen ontvangen en is volledig drempelloos. In dit theater en bij de locatieopera's zijn altijd aparte rolstoelplaatsen en worden voor mensen die slecht ter been zijn ook rolstoelen bij de ingang aangeboden.

Het spelen van schoolvoorstellingen (PO, VO, SO) is een van onze speerpunten. We bereiken hiermee een jong, multicultureel publiek. Door samen te werken met partners vanuit verschillende disciplines bieden we een meer divers aanbod. De komende jaren houdt dit prioriteit.

SAMENSTELLING BESTUUR, DIRECTIE, RAAD VAN TOEZICHT

DIRECTIE

Joke Hoolboom en Niek Idelenburg stonden samen aan de wieg van Holland Opera (toen nog Xynix Opera) en brachten in 1994 de eerste jeugdopera uit. In 2001 is het gezelschap van Amsterdam naar Utrecht verhuisd en is er een zakelijk leider aangesteld (naast de algemeen directeur en artistiek directeur). De zakelijk leider was o.a. verantwoordelijk voor de verkoop van de voorstellingen, fondsenwerving en de financiële administratie. In 2012 is besloten om dit model te verlaten en sindsdien wordt de verkoop gedaan door Theaterbureau Slot. Door de huidige pandemie is de situatie echter weer veranderd en heeft de directie besloten om de verkoop weer in eigen beheer te gaan doen. Voor de begrotingen en sponsor- en fondsenwerving is de algemeen directeur verantwoordelijk. Op financieel gebied wordt Holland Opera gesteund door Buro Zaken (financiële administratie).

In het najaar van 2019 is Emma Brouwer aangenomen als zakelijk assistent, haar functie is halverwege 2020 gedeeltelijk overgenomen door Frédérique Héman.

Niek Idelenburg is artistiek directeur en hoofd Educatie bij Holland Opera. Daarnaast is hij muzikaal leider en dirigent van het Amsterdams Bach Consort (ABC). Met het ABC, bestaande uit een professioneel barokensemble, jonge net afgestudeerde zangers en een kamerkoor bestaande uit goede amateurs, realiseert hij gemiddeld 5 verschillende projecten per seizoen.

Als artistiek directeur is Niek o.a. verantwoordelijk voor het (laten) arrangeren/componeren van de producties en voor het scouten van (jong) talent. Zelf arrangeerde hij een aantal Russische meesterwerken (Moussorgsky, Tsjaikovski, Prokofiev) tot kameroopera voor kinderen en componeerde hij Vliegende Hollander en Dwaalhuis. Zijn muziek wordt uitgegeven door Donemus. Verder heeft Idelenburg voor Holland Opera de succesvolle educatieprogramma's *Muziek Xpress* en *Tafelmuziek* ontwikkeld <https://vimeo.com/212103278>

Niek is coach van jonge ensembles voor het Festival Oude Muziek. Tevens begeleidt en dirigeert hij, samen met o.a. Maarten Koningsberger en Marcel Rejjans als vocal coaches, het talentenproject voor jonge zangsolisten georganiseerd door de Noorderkerkconcerten Amsterdam.

Niek is bestuurslid van Amersfoort Klassiek, dat gezamenlijke afstemming en promotie van klassieke muziek in de breedste zin van het woord in Amersfoort voorstaan. Ook maakt hij deel uit van het DAC; het officieuze overlegorgaan van directies van de Amersfoortse culturele basisinstellingen.

Verder is hij lid van de beleidsraad van NEOS, het centrum voor educatie van de gemeente Amersfoort.

Joke Hoolboom is algemeen directeur en regisseur bij Holland Opera.

Als algemeen directeur heeft Joke er i.s.m. Niek Idelenburg voor gezorgd dat Holland Opera het eigen theater de Veerensmederij in Amersfoort kon betrekken in 2010 en dat het gezelschap in 2017 opgenomen is als Culturele Basisinstelling in deze gemeente. Vanaf 2021 is HO eveneens opgenomen als BIS-instelling (onderdeel van de landelijke Basis Infrastructuur) bij het Ministerie van OCW en ontvangt Holland Opera meerjaren subsidie van de gemeente Utrecht. Joke doet de contractbesprekingen met de diverse musici en makers en stuurt het team van Holland Opera aan. Vanaf 2020 wordt zij hierbij geassisteerd door de assistent zakelijk leiding Frédérique Héman. Op dit moment is zij verantwoordelijk voor het fondsen- en sponsoring beleid van Holland Opera en bepaalt zij samen met artistiek directeur Niek Idelenburg en de Rvt de koers van Holland Opera.

Als regisseur scout en coacht zij nieuwe jeugdopera-makers i.s.m. Niek Idelenburg. Zij bezoekt regelmatig de afstudeervoorstellingen bij de verschillende vakopleidingen voor jonge makers en musici om nieuw talent te ontdekken. Zij regisseerde tal van jeugdopera's en grote opera's op locatie. Ze schreef ook een aantal libretti, waaronder de succesvolle producties: Vliegende Hollander, Roodhapje, 4 Muskietiers en King Lear.

Tevens wordt zij regelmatig gevraagd als gastregisseur. Alle regieopdrachten bij derden gaan in goed overleg met de Rvt van Holland Opera.

Joke is voorzitter van de Gebruikersvereniging WagenWerkplaats; het voormalige NS-terrein in Amersfoort, waar de Veerensmederij is gevestigd. En is als voorzitter medeverantwoordelijk voor gesprekken met gemeente, NS en de (potentiële) projectontwikkelaar van dit terrein, om hierin de belangen van de al gevestigde bedrijven op de WagenWerkplaats te behartigen.

Tevens is Joke voorzitter van Muziektheater de Veerensmederij, de stichting die verantwoordelijk is voor de externe programmering in de Veerensmederij. Op dit moment vinden gesprekken plaats met de gemeente Amersfoort om deze programmering een vaste plek te geven binnen de culturele infrastructuur van Amersfoort. Op dit moment worden gesprekken gevoerd met potentiële nieuwe bestuursleden.

De directie wordt beloond conform de CAO-theater & dans.

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van toezicht(Rvt) bekleedt functies in de politiek, advisering, cultuur, juridische zaken en de international finance. Over het geheel genomen een divers samengestelde Rvt die de directie op tal van vlakken kan adviseren.

Naam	Functie	Eerste benoeming	Start search	Gefaseerde aftreding
Dhr. F. Rijna	Voorzitter	21-9-2017	Q1-23	Q4-23
Dhr. F.H. Barneveld Binkhuysen	Lid	21-9-2017	Q2-22	Q4-22
Dhr. A. Zoetbrood	Lid	21-9-2017		Afgetreden 1-9-2021
Mw. J. Franken	Lid	21-9-2017	Q4-23	Q3-24
Mw. H. Land	Lid	10-12-2019	Q1-27	Q4-27
Dhr. C. van Veen	Lid	1-9-2021	Q3-24	Q1-25

In 2017 heeft Holland Opera de governance gewijzigd van een bestuursmodel naar een model met een RvT. Daardoor zou het moment van herbenoeming van een aantal leden van de RvT in hetzelfde jaar 2021 vallen. De RvT heeft zich op 1-9-2021 beraden over een meer gefaseerd rooster van op -en aftreden, waarvan boven het resultaat te zien is.

Comité van aanbeveling

Dhr. Lucas Bolsius | burgemeester Amersfoort
Jan Willem de Vriend | chef-dirigent Residentie orkest
Dieuwertje Blok | presentatrice Radio 4 en Sinterklaasjournaal
Johan Dorrestijn | voormalig zakelijk directeur Cello Biënnale

TOEPASSING CODE CULTURAL GOVERNANCE

Code Cultural Governance en toelichting Holland Opera | vastgesteld door Rvt en bestuur 7 juli 2020

Onderstaand worden de 8 principes van de Code Cultuur vermeld met daaronder de toelichting van Holland Opera op deze principes en, waar nodig, op de aanbevelingen.

Principe 1

De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

Toelichting **Holland Opera**:

De maatschappelijke omgeving van Holland Opera (HO) is divers, evenals de kring van externe belanghebbenden. Holland Opera heeft zowel een educatie- als een verbredingsdoelstelling:

- Holland Opera bereikt alle lagen van de bevolking door het spelen van besloten voorstellingen voor scholen. Educatieprojecten worden voor diverse doelgroepen gemaakt: PO, SO en VO. Met haar vernieuwende manier van opera bereikt Holland Opera een divers publiek, waaronder mensen die doorgaans niet naar opera gaan.
- Holland Opera werkt bij haar voorstellingen bewust samen met verschillende partners uit het culturele veld; van breakdance tot klassiek ballet, van jazz en dance tot modern klassiek. Hiermee zet ze bewust in op verbreding van de doelgroep en draagt Holland Opera culturele waarden over op een breder publiek.

Principe 2

De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan (pas toe én leg uit).

De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af (pas toe óf leg uit).

Toelichting **Holland Opera**:

Holland Opera onderschrijft de code en past de principes toe. Holland Opera volgt de aanbevelingen op voor zover mogelijk voor een organisatie van beperkte omvang. De motivatie van afwijkingen van de aanbevelingen wordt in deze toelichting gegeven.

Principe 3

Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstremming, vermijden ongewenste belangenverstremming en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

Toelichting **Holland Opera**:

Holland Opera is een stichting met een directie/bestuur en een Raad van Toezicht en heeft een Directiereglement en een Raad van Toezicht Reglement vastgesteld, beiden opvraagbaar via info@hollandopera.nl. Hierin staan tevens regels om ongewenste belangenverstremming in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en te vermijden en om te waarborgen dat bestuurders en toezichthouders op een transparante en zorgvuldige wijze omgaan met eventuele tegenstrijdige belangen. Het overzicht van de aanstellingstermijnen van de RvT is opgenomen in het jaarverslag.

De directie vormt (naast de algemene leiding) tevens de artistieke leiding. Dit is, gezien de beperkte omvang van Holland Opera, een logische situatie. Momenteel is er een assistent zakelijk leiding aangesteld, het streven is om in 2021-2024 een zakelijk directeur aan te stellen ter uitbreiding van het bestuur.

Artistiek directeur Niek Idelenburg is tevens dirigent bij het Amsterdams Bach Consort. Deze functie versterkt zijn positie, hij leert er jong talent kennen dat hij vervolgens weer kan inzetten bij Holland Opera. Algemeen directeur Joke Hoolboom wordt regelmatig benaderd als regisseur voor derden en overlegt dit altijd met de RvT. Dit is een mogelijkheid tot verdieping in het veld. Het bestuur is bovendien actief bezig met talentontwikkeling op haar expertisegebieden (regie/directie/muziek/ zang) en zorgt op deze manier voor kennisontwikkeling en continuïteit van het gezelschap, dit alles in overleg met de RvT.

Principe 5

Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

Toelichting **Holland Opera**:

De directie bestaat thans uit twee leden met beiden een contract voor onbepaalde tijd dat conform de CAO-Theater&Dans wordt ingevuld. De verantwoordelijkheden en werkwijze zijn nader vastgesteld in het bestuursreglement. Gezien de historie, beperkte omvang en de belangrijke rollen, kennis en ervaring is dit voor Holland Opera een acceptabele governance.

De RvT evalueert jaarlijks het functioneren van de directie. De directie heeft functioneringsgesprekken met vaste werknemers en project-evaluatiegesprekken met projectmedewerkers. Er is regelmatig overleg met educatiepartners en artistieke partners. Tevens heeft de directie, soms samen met RvT leden, gesprekken met externe belanghebbenden zoals subsidieverstrekkers en sponsoren.

Principe 6

Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

Toelichting Holland Opera:

De directie schept de randvoorwaarden voor een goede en veilige werkomgeving, betreft hierbij de interne belanghebbenden en werkt conform de Code Culturele Diversiteit en past de Fair Practice code toe. De directie hanteert de CAO-TD als uitgangspunt voor het beloningsbeleid en legt verantwoording af in het jaarverslag, onder meer over de besteding van financiële middelen. Eventuele onregelmatigheden in de organisatie kunnen worden gemeld aan de Voorzitter van de RvT.

Principe 7&8

De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Toelichting Holland Opera:

De RvT houdt toezicht op de directie en staat de directie waar nodig met raad bij. De verantwoordelijkheden en werkwijze zijn nader vastgesteld in het RvT-reglement. Jaarlijks evalueert de RvT haar functioneren, met input van de directie. De RvT is onbezoldigd actief, buiten een beperkte reiskostenvergoeding. Een overzicht van nevenfuncties staat in het jaarverslag.

De RvT dient uit minimaal drie leden te bestaan en bestaat uit 5 leden. De leden komen uit verschillende disciplines die noodzakelijk zijn voor goed toezicht, te weten accountancy (financiële controle), bedrijfsleven (bedrijfsmatige controle, netwerk bedrijfsleven), advisering op o.a. gebied van cultural governance, cultuur (netwerk politiek Amersfoort) en regionale politiek (netwerk regionaal).

Amersfoort, 17 maart 2022

Joke Hoolboom
algemeen directeur | bestuurder

Niek Idelenburg
artistiek directeur | bestuurder

Verslag Raad van Toezicht 2021

De Raad van toezicht bekleedt functies in de advisering, cultuur, juridische zaken en de financiën. Over het geheel genomen een divers samengestelde Raad van Toezicht die de directie op tal van vlakken kan adviseren.

In 2021 heeft de Raad van Toezicht 4 keer vergaderd. De belangrijkste onderwerpen die besproken zijn waren:

- *Strategietraject 2021-2022 ivm Covid-19*
- *Code Cultural Governance; model 2019 – herbenoeming accountant*
- *Jaarrekening en Jaarverslag*
- *Beleid Holland Opera 2021-2024*
- *Aanpassingen op beleid 2021 door corona*
- *Financiën*
- *Sponsoring*
- *Internationalisering*
- *Follow-up zelfevaluatie Rvt*
- *Evaluatie bestuur*
- *(huidige en toekomstige) vermogenspositie in relatie tot investering in innovatie, talentontwikkeling en artistieke verdieping*
- *Algemene verordening gegevensbescherming (privacy)*

Voorzitter Freek Rijna is actief betrokken bij de vertegenwoordiging van Holland Opera richting het Ministerie van OCW, gemeente Amersfoort, gemeente Utrecht en sponsors. Hij heeft regelmatig overleg met de directie en medewerkers van Holland Opera.

Ton Zoetbrood, die regelmatig contact heeft met de algemeen directeur en de controller over de voortgang en de stand van zaken m.b.t. de financiën is afgetreden per 1-9-2021. De RvT bedankt Ton voor zijn professionele bijdrage de afgelopen jaren en verwelkomt het toetreden van Cok van Veen tot de RvT, hij heeft de taak van Ton overgenomen.

Jeannette Franken (herbenoemd per 21-9-2021) heeft een meer algemene rol en brengt vooral expertise in op het gebied van governance. Zij is met name betrokken geweest bij de herformulering van de implementatie van het code-beleid bij Holland Opera.

Hiske Land is toegetreden tot de Rvt in december 2019. Zij leest mee met de subsidieaanvragen en is nauw betrokken geweest bij de formulering van het beleid van Holland Opera voor de periode 2021-2024.

Frits Barneveld Binkhuysen (treedt af in de loop van 2022) houdt de vinger aan de pols wat betreft het Vriendenbeleid van Holland Opera.

Schema van gefaseerd aftreden Raad van Toezicht

Een lid van de RvT wordt (conform het Reglement van de Raad van Toezicht) aangesteld voor (in principe) 4 jaar met de mogelijkheid om deze periode eenmaal te verlengen. Afgesproken is dat de RvT gefaseerd aftreedt.

Naam	Functie	Eerste benoeming	Start search	Gefaseerde aftreding
Dhr. F. Rijna	Voorzitter	21-9-2017	Q1-23	Q4-23
Dhr. F.H. Barneveld Binkhuysen	Lid	21-9-2017	Q2-22	Q4-22
Dhr. A. Zoetbrood	Lid	21-9-2017		Afgetreden 1-9-2021
Mw. J. Franken	Lid	21-9-2017	Q4-23	Q3-24
Mw. H. Land	Lid	10-12-2019	Q1-27	Q4-27
Dhr. C. van Veen	Lid	1-9-2021	Q3-24	Q1-25

In 2017 heeft Holland Opera de governance gewijzigd van een bestuursmodel naar een model met een RvT. Daardoor zou het moment van herbenoeming van een aantal leden van de RvT in hetzelfde jaar 2021 vallen. De RvT heeft zich op 1-9-2021 beraden over een meer gefaseerd rooster van op -en aftreden, waarvan boven het resultaat te zien is.

De korte cv's van de leden van de RvT staan vermeld in het bestuur verslag.

Tenslotte, 2021 was weer een jaar waarin veel van een ieder gevraagd werd. De Raad van Toezicht hecht eraan grote waardering uit te spreken en een groot compliment te maken voor de operationele, creatieve en mentale wendbaarheid en weerbaarheid van het Bestuur en de alle medewerkers van Holland Opera in het afgelopen jaar.

Vastgesteld 17 maart 2022,

Freek Rijna, voorzitter Raad van Toezicht

Inleiding

Eigen vermogen

Het saldo van het eigen vermogen bedroeg per 1 januari 2021		612.751
Bij: Ontvangen subsidies en bijdragen 2021	1.284.916	
Bij: Directe en indirecte opbrengsten en rentebaten	216.206	
		<u>1.501.122</u>
		<u>2.113.873</u>
Af: Uitgaven 2021		1.165.672
Af: rentebaten/lasten		1.116
Saldo van het eigen vermogen per 31 december 2021		<u><u>947.085</u></u>

Resultaat

In het verslagjaar is een exploitatieresultaat ontstaan van		334.334
Begroot was een exploitatietekort van		-
Positief resultaat ten opzichte van de begroting		<u>334.334</u>

Dit bedrag is toegevoegd aan het eigen vermogen.

De belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting van het OCW die tot dit resultaat hebben geleid zijn als volgt:

Baten

Eigen inkomsten	Voordelig	Nadelig
Publieksinkomsten	-	22.739
Overige inkomsten	-	19.322
Indirecte opbrengsten	10.354	-
Overige bijdragen uit private middelen	-	137
Totaal eigen inkomsten:	<u>-</u>	<u>31.844</u>

Publieke subsidies en bijdragen

Meerjarig subsidie OCW	13.088	-
Meerjarig subsidie Gemeente	-	-
Overige bijdragen uit publieke middelen	254.733	-
Totaal publieke subsidies en bijdragen	<u>267.821</u>	<u>-</u>

Verschil baten ten opzichte van de meerjarenbegroting

235.977 -

Lasten

Beheerslasten: materiële lasten	-	14.776
Beheerslasten: personeelslasten	-	1.636
Activiteitenlasten: materiële lasten	140.255	-
Activiteitenlasten: personeelslasten	-	24.870
Verschil lasten ten opzichte van de meerjarenbegroting	<u>98.973</u>	<u>-</u>

Rentebaten en lasten	-	616
	<u>-</u>	<u>616</u>

Verschil exploitatieresultaat ten opzichte van de meerjarenbegroting 334.334 -

Inleiding

Toelichting op de verschillen:

Baten

Eigen inkomsten

Publieksinkomsten: Door Covid-19 was het voor Holland Opera niet mogelijk om de kerstvoorstelling van Mijs te spelen. Hierdoor zijn de publieksinkomsten lager dan begroot. Verder was er ivm Covid een lockdown tot en met mei 2021, waardoor er ook geen voorstellingen gespeeld konden worden (tournee voorjaar verviel). En was de 1,5 meter regel een groot deel van de rest van het jaar van kracht. Waardoor veel minder bezoekers bij voorstellingen mogelijk

Er is € 20.000 begroot voor overige directe inkomsten. Hiervan is € 12.781 gepresenteerd onder nummer 5) Overige publieksinkomsten - het betreft inkomsten voor workshops die zijn gegeven.

Samen met de overige directe inkomsten ligt het in lijn met de begroting.

Indirecte opbrengsten:

De indirecte opbrengsten bestaan uit de inkomsten uit de verhuur van de theater-technische installaties, beheer en vaste lasten bij gebruik door derden. In 2021 was er een meevaller waardoor de opbrengst hoger is dan begroot.

Publieke subsidies en bijdragen

Meerjarige subsidie OCW:

Dit bedrag is hoger dan begroot door het toekennen van loon- en prijsindexatie ten opzichte van het oorspronkelijke subsidiebedrag.

Incidentele publieke subsidies:

Vanuit de steunpakketten van het OCW is er € 234.600 ontvangen, begroot was € 170.000.

Daarnaast heeft Holland Opera een beroep gedaan op de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) -regeling van het RVO - totaal € 184.035. Hiermee was geen rekening gehouden binnen de begroting.

Gemeente Amersfoort heeft in verband met Covid-19 € 13.000 extra toegezegd.

Voor de NOW van 2020 is er een lagere bijdrage vastgesteld dan gedacht in 2020. Het teveel ontvangen bedrag is terugbetaald.

Lasten

Beheerslasten

Materieel: de materiele beheerslasten zijn conform vorig jaar.

Personeel: de personele beheerslasten zijn conform begroting en ten opzichte van 2020 is er een kleine stijging.

Activiteitenlasten

Materieel: De materiele lasten zijn veel lager dan begroot, er zouden vervangingsaankopen voor het theatertechniek plaatsvinden. Eengroot deel is besteld maar kan niet geleverd worden door het ontbreken van een chip.

Personeel: Holland Opera heeft in 2021 2 reprises en 2 nieuwe opera's gemaakt. De kosten hiervoor zijn conform begroting. Opdrachtnemers zijn betaald voor de producties waaraan ze hebben meegewerkt. Zij zijn ook volledig gecompenseerd voor niet gespeelde voorstellingen.

Exploitatieresultaat: Door de lagere materiele lasten en de extra steunbijdrages heeft Holland Opera een positief resultaat behaald. Dit resultaat is verdeeld over diverse bestemmingsreserves voor de komende jaren.

Stichting Holland Opera
Amersfoort

Jaarrekening 2021

Balans per 31 december 2021

na resultaatverdeling

	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
ACTIVA		
Materiële Vaste Activa	<u>110.613</u>	<u>79.911</u>
Totaal Vaste Activa	110.613	79.911
Vorraden	6.000	-
Vorderingen	90.363	86.572
Liquide Middelen	<u>949.422</u>	<u>642.387</u>
Totaal Vlottende Activa	1.045.785	728.959
	<u>1.156.398</u>	<u>808.870</u>

Balans per 31 december 2021

na resultaatverdeling

	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
PASSIVA		
Algemene Reserve	472.067	472.067
Bestemmingsreserves	458.260	140.684
Bestemmingsfonds gemeente Utrecht-Cultuurnota 2	<u>16.758</u>	<u>-</u>
Totaal Eigen Vermogen	947.085	612.751
Kortlopende Schulden	209.313	196.119
	<u><u>1.156.398</u></u>	<u><u>808.870</u></u>

Exploitatierkening over 2021

	2021 €	BIS - OCW begroting €	2020 €
BATEN			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland			
- 2 Recette/kaartverkoop	83.287	138.000	88.988
- 3 Uitkoop	32.743	13.550	23.759
- 5 Overige publieksinkomsten	12.781	-	13.265
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)	128.811	151.550	126.012
8 Sponsorinkomsten	35.000	40.000	31.000
10 Overige directe inkomsten	5.678	20.000	4.852
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	40.678	60.000	35.852
12 Totaal Directe inkomsten (7+11)	169.489	211.550	161.864
13 Indirecte inkomsten	21.854	11.500	11.786
14 Private middelen - particulieren inclusief vrienden	14.775	15.000	66.356
15 Private middelen - bedrijven	88	-	930
16 Private middelen - private fondsen	10.000	10.000	90.000
18 Totale bijdragen uit private middelen	24.863	25.000	157.286
19 Totaal eigen inkomsten	216.206	248.050	330.936
20 Baten in natura			
21 Totaal structureel OCW	647.104	634.016	-
23 Totaal structureel Gemeentes	213.079	213.079	134.188
24 Totaal structurele publieke subsidie overig	-	-	443.486
25 Totale structurele subsidies	860.183	847.095	577.674
26 Incidentele publieke subsidies	424.733	170.000	333.505
27 Totaal subsidies	1.284.916	1.017.095	911.179
TOTALE BATEN	1.501.122	1.265.145	1.242.115

Exploitatierkening over 2021

	<u>2021</u>	<u>BIS - OCW</u> <u>begroting</u>	<u>2020</u>
	€	€	€
1. Beheerslasten materieel	165.576	150.800	153.912
2. Beheerslasten personeel	69.411	67.775	60.332
3. Beheerslasten totaal	<u>234.987</u>	<u>218.575</u>	<u>214.244</u>
4. Activiteitenlasten materieel	268.572	408.827	266.099
5. Activiteitenlasten personeel	662.113	637.243	611.959
6. Activiteitenlasten totaal	<u>930.685</u>	<u>1.046.070</u>	<u>878.058</u>
TOTALE LASTEN	<u>1.165.672</u>	<u>1.264.645</u>	<u>1.092.302</u>
7 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	<u>335.450</u>	<u>500</u>	<u>149.813</u>
8 Saldo rentebaten/-lasten	1.116	500	104
EXPLOITATIERESULTAAT	<u><u>334.334</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>149.709</u></u>
Resultaatbestemming			
Algemene Reserve	-		22.515
Bestemmingsreserve Nieuwe Makers	-17.000		50.000
Bestemmingsreserve Proeve 2021	-32.000		32.000
Bestemmingsreserve Covid-19 gevolgen	263.583		23.684
Bestemmingsreserve Theatertechniek	102.993		35.000
Bestemmingsreserve Uitgestelde opleidingen	-		-13.490
Bestemmingsfonds gem. Utrecht-Cultuurnota 2021-2	16.758		-
	<u>334.334</u>		<u>149.709</u>

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met bepalingen uit RJ640 voor zover deze niet afwijken van de aanwijzingen in het handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 van het OCW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vergelijking met voorgaand boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De cijfers over 2020 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde te voldoen aan de, in het handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgenomen, vereisten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf van ingebruikneming.

Voorraden

De voorraden bestaan uit onderhanden werken, deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde.

De verkrijgingsprijs bestaat uit alle kosten en opbrengsten die zijn gerealiseerd tot balansdatum. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

In geval op balansdatum meer opbrengsten dan kosten zijn gerealiseerd, vindt verwerking onder de kortlopende schulden plaats.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Grondslagen voor de waardering

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten worden aan dezelfde periode toegerekend.

De aan het onderhanden werk toe te rekenen winst wordt bepaald op basis van de op balansdatum aan het werk bestede kosten. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waar in de opbrengsten zijn gedeerd/waar in het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Materiële Vaste Activa

Een overzicht van de materiele vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Andere vaste bedrijfsmid-	Totaal
Aanschaffingen	457.426	457.426
Cum. afschrijving	-377.515	-377.515
Boekwaarde begin	<u>79.911</u>	<u>79.911</u>
Investeringen	60.979	60.979
Afschrijvingen	-30.277	-30.277
Mutaties	<u>30.702</u>	<u>30.702</u>
Cumulatieve aanschaffingen	518.405	518.405
Cum. Afschrijvingen	-407.792	-407.792
Boekwaarde einde	<u><u>110.613</u></u>	<u><u>110.613</u></u>
Afschrijvingspercentage	20%	

Voorraden	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
	€	€
Onderhanden werk		
Onderhanden werk "O Die Zee"	6.000	-
	<u>6.000</u>	<u>-</u>
Totaal voorraden	<u><u>6.000</u></u>	<u><u>-</u></u>

Vorderingen	<u>31 dec 2021</u>	<u>31 dec 2020</u>
	€	€
Debiteuren		
Handelsdebiteuren	16.020	3.018
	<u>16.020</u>	<u>3.018</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen te vorderen		
Omzetbelasting	18.815	39.378
	<u>18.815</u>	<u>39.378</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Overige vorderingen		
Toegekende subsidies	31.910	33.450
Vooruitbetaalde kosten	7.174	9.744
Te ontvangen baten	15.591	147
Foutieve betalingen	353	335
Overige overlopende activa	500	500
	<u>55.528</u>	<u>44.176</u>
Totaal vorderingen	<u>90.363</u>	<u>86.572</u>
Liquide Middelen	31 dec 2021	31 dec 2020
	€	€
Rekening courant bank		
Rekening-courant Rabobank	851	971
Rekening-courant ING Bank	224.492	7.232
	<u>225.343</u>	<u>8.203</u>
Deposito		
ING Spaarrekening	402.218	358.351
Rabobank Spaarrekening	130.747	130.737
SNS Spaarrekening	95.026	145.025
Triodos rendement rekening	98.994	-
	<u>726.985</u>	<u>634.113</u>
Kas		
Creditcard	-2.906	-5
	<u>-2.906</u>	<u>-5</u>
Kruisposten		
Contant geld nog te storten	-	76
	<u>-</u>	<u>76</u>
Totaal liquide middelen	<u>949.422</u>	<u>642.387</u>
Algemene Reserve	31 dec 2021	31 dec 2020
	€	€
Saldo op 1 januari	472.067	449.552
Mutatie uit resultaatverdeling	-	22.515
Saldo op 31 december	<u>472.067</u>	<u>472.067</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Bestemmingsreserves	31 dec 2021	31 dec 2020
	€	€
Bestemmingsreserve Covid-19 gevolgen		
Saldo op 1 januari	23.684	-
Mutatie uit resultaatverdeling	263.583	23.684
Saldo op 31 december	<u>287.267</u>	<u>23.684</u>

De gevolgen van de Covid-pandemie zijn groot, publiek moet de gang naar het theater weer gaan maken. Het zal tijd nodig hebben voordat de verkopen van kaartjes weer op het oude niveau zullen zijn. Komend jaar zal de opera op locatie doorgaan ook als er geen volledige publieksbezetting mogelijk is.

Bestemmingsreserve Nieuwe Makers

Saldo op 1 januari	50.000	-
Mutatie uit resultaatverdeling	-17.000	50.000
Saldo op 31 december	<u>33.000</u>	<u>50.000</u>

Het ontvangen legaat in 2020 wordt de komende jaren ingezet voor Nieuwe Makers.

Bestemmingsreserve Theatertechniek

Saldo op 1 januari	35.000	-
Mutatie uit resultaatverdeling	102.993	35.000
Saldo op 31 december	<u>137.993</u>	<u>35.000</u>

De technische middelen zijn na 10 jaar aan vervanging toe. In 2021 is er o.a. in LED verlichting geïnvesteerd, veel is er besteld maar kan niet geleverd worden in verband met niet leverbare chips. Bestelde investeringen in theatertechniek bevat onder andere een nieuwe hoogwerker, licht- en geluidsapparatuur en een nieuwe tribune.

Bestemmingsreserve Proeve 2021

Saldo op 1 januari	32.000	-
Mutatie uit resultaatverdeling	-32.000	32.000
Saldo op 31 december	<u>-</u>	<u>32.000</u>

Totaal bestemmingsreserves

	<u>458.260</u>	<u>140.684</u>
--	----------------	----------------

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Bestemmingsfonds gemeente Utrecht–Cultuurnota 2021-2024	31 dec 2021	31 dec 2020
	€	€
Saldo op 1 januari	-	-
Mutatie uit resultaatverdeling	16.758	-
Saldo op 31 december	<u>16.758</u>	<u>-</u>

Procentueel aandeel van de gemeente Utrecht in het resultaat wordt gedoteert in dit bestemmingsfonds.

Kortlopende Schulden	31 dec 2021	31 dec 2020
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Handelscrediteuren	<u>14.445</u>	<u>43.713</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen te betalen		
Loonheffing	<u>16.680</u>	<u>15.547</u>
	<u>16.680</u>	<u>15.547</u>
Schulden ter zake van pensioenen		
Pensioenpremie	624	2.136
Sociaal fonds	2.852	1.000
	<u>3.476</u>	<u>3.136</u>
Verplichtingen inzake subsidies		
Vooruit ontvangen subsidies	57.500	33.000
Terug te betalen NOW	-	2.876
	<u>57.500</u>	<u>35.876</u>
Overige schulden		
Vooruitontvangen baten uitgestelde voorstellingen	16.577	24.341
Vooruitontvangen gelden kaartverkoop	1.960	-
Vakantiegeld en vakantiedagenvergoeding	46.795	41.755
Te betalen kosten	51.880	31.751
	<u>117.212</u>	<u>97.847</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>209.313</u>	<u>196.119</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Niet in de balans opgenomen rechten

Toegekende structurele subsidie 2021-2024

Door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is een subsidie toegekend in het kader van de landelijke culturele basisinfrastructuur 2021-2024.

Voor 2022 is een subsidie van € 647.104 (inclusief indexering) beschikbaar (referentie 143139/25093835).

Door gemeente Utrecht is een subsidie toegekend in het kader van de Cultuurnota 2021-2024.

Voor 2022 is een subsidie van € 77.547 beschikbaar (dossiernummer 7263155).

Door de Gemeente Amersfoort is voor 2022 een subsidie toegekend van € 141.393 (S0063/1594017).

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurcontract

Er is een huurcontract afgesloten voor de Veerensmederij Soesterweg 330, ingaande op 1 oktober 2010 voor een maximale periode van 50 jaar (huur op jaarbasis € 38.671,- ex. BTW).

De eerste twee huurperiodes zijn reeds verstreken en de nieuwe huurperiode van vier jaar loopt tot en met 30 september 2022. De overeenkomst wordt voortgezet voor aansluitende perioden van telkens 4 jaar, echter uiterlijk tot 1 oktober 2060. Opzegtermijn bedraagt tenminste een jaar.

Er is een huurcontract voor het huren van opslag/ruimtes in Groenekan het betreft hier ruimtes van in totaal 230 m², die verhuurd worden door eigenaar mw. J. Hoolboom. Deze ruimtes zijn onderdeel van de bedrijfsruimte achter de woning van verhuurder met een eigen adres en opgang:

t.w. Groenekansegeweg 104 A, 3737AJ Groenekan.

De Rvt is van deze regeling op de hoogte en heeft dit geaccordeerd.

De locatie wordt gebruikt voor het opslaan van kostuums, rekwisieten en het gebruik van kantoor-/montageruimtes. Contract sinds 15 augustus 2010 voor onbepaalde tijd, opzegtermijn van 1 jaar.

Huur bedraagt € 10.200 per jaar.

Er is een huurcontract voor het huren van een opslag van 50m² voor decorstukken bij PRI-BOX.

Contract sinds 15 augustus 2019 met een looptijd van een jaar, aansluitend is dit contract automatisch verlengd. De overeenkomst is wederzijds opzegbaar met een opzegtermijn van twee maanden.

Huur bedraagt € 4.200 per jaar.

Leasecontract

Leasecontract voor de kopieermachine/printer Toshiba.

Contract loopt tot 1 juni 2022. Er is al een nieuwe offerte getekend, waarbij het nieuwe leasecontract ingaat op 1 juni 2022. De voorwaarden in het contract verschillen nauwelijks van het huidige contract, alleen de prijzen zijn in ons voordeel aangepast.

Huur apparaat (via De Lage Landen Vendorlease BV) € 191,57 per kwartaal excl. BTW.

Meerverbruik zwart: € 8,71 per 1.000 afdrukken

Meerverbruik kleur: € 45,29 per 1.000 afdrukken

(het meerverbruik wordt per kwartaal afgerekend)

Toelichting op de exploitatierekening over 2021

	2021	BIS - OCW begroting	2020
	€	€	€
BATEN			
1 Publieksinkomsten binnenland			
- 2 Recette/kaartverkoop	83.287	138.000	88.988
- 3 Uitkoop	32.743	13.550	23.759
- 5 Overige publieksinkomsten	12.781	-	13.265
	<u>128.811</u>	<u>151.550</u>	<u>126.012</u>
8 Sponsorinkomsten	<u>35.000</u>	<u>40.000</u>	<u>31.000</u>
10 Overige directe inkomsten			
Verkoop bijproducten	3.170		2.827
Opbrengst horeca	2.508		1.490
Auteursrechten	-		535
	<u>5.678</u>	<u>20.000</u>	<u>4.852</u>
13 Indirecte inkomsten			
Vaste lasten verhuur Veerensmederij	6.148		250
Verhuur technische installatie	10.824		3.250
Personeel verhuur	3.296		250
Overige inkomsten	1.586		8.036
	<u>21.854</u>	<u>11.500</u>	<u>11.786</u>
14 Private middelen - particulieren inclusief vriendenvereniging			
Bijdragen door particulieren inclusief vrienden	14.775	15.000	66.356
	<u>14.775</u>	<u>15.000</u>	<u>66.356</u>
15 Private middelen - bedrijven	<u>88</u>	<u>-</u>	<u>930</u>
16 Private middelen - private fondsen			
Bijdrage VSB	-		25.000
Bijdrage Fonds21	-		15.000
Bijdrage KfHeinfonds	-		30.000
Bijdrage De Versterking	10.000		10.000
Bijdrage overigen	-		10.000
	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>	<u>90.000</u>
21 Totaal structureel OCW			
Meerjarige subsidie OCW	634.016	634.016	-
Indexatie	13.088	-	-
	<u>647.104</u>	<u>634.016</u>	<u>-</u>
23 Totaal structureel Gemeentes			
Meerjarige subsidie gemeente Utrecht	75.000	75.000	-
Meerjarige subsidie gemeente Amersfoort	138.079	138.079	134.188
	<u>213.079</u>	<u>213.079</u>	<u>134.188</u>
24 Totaal structurele publieke subsidie overig			
Meerjarige subsidie FPK	-	-	443.486
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>443.486</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2021

	<u>2021</u>	<u>BIS - OCW</u> <u>begroting</u>	<u>2020</u>
	€	€	€
26 Incidentele publieke subsidies			
Incidentele/ overige bijdrage OCW	234.600		-
Incidentele/ overige bijdrage FPK	-	-	196.500
Incidentele bijdrage gemeente Amersfoort	13.000		70.000
Overige bijdrage RVO	184.035		45.883
Overige bijdrage UWV NOW	-6.902		21.122
	<u>424.733</u>	<u>170.000</u>	<u>333.505</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2021

	2021	BIS - OCW begroting	2020
	€	€	€
LASTEN			
1. Beheerslasten materieel			
<u>Huisvestingskosten</u>			
Huur	12.655		11.268
Huur opslag	14.950		14.950
Schoonmaak	10.353		9.323
Onderhoud	1.098		3.146
Gas/water/energie	23.483		22.164
Verzekeringen	2.313		2.475
Onroerende zaak belasting	3.835		3.693
Beveiliging	5.694		3.250
Overige huisvestingskosten	2.063		1.946
	<u>76.444</u>	<u>83.300</u>	<u>72.215</u>
<u>Kantoorkosten</u>			
Opleidingskosten	746		1.072
Kantoor materiaal	4.541		1.982
Lunchkosten	-		153
Abonnementen	9.375		10.739
Kosten internet, telefoon	1.246		1.199
Automatisering	1.136		-
Administratiekosten	17.738		16.664
Accountantskosten	14.499		13.949
Verzekeringen	166		-
Vergader- / bestuurskosten	801		1.125
Reis- en verblijfkosten	756		31
Bankkosten	874		579
(Onderhoud) kantoorapparatuur	171		1.708
Overige algemene bedrijfskosten	5.086		4.623
	<u>57.135</u>	<u>37.000</u>	<u>53.824</u>
<u>Algemene publiciteitskosten</u>			
Jaarverslag	600		1.500
Drukwerk	896		898
Website	224		439
Porti	-		922
Overige algemene publiciteitskosten	-		115
	<u>1.720</u>	<u>-</u>	<u>3.874</u>
<u>Afschrijvingskosten</u>			
Afschrijving vervoersmiddelen	2.529		4.335
Afschrijving inventaris	27.748		25.540
Vrijval voorz. investeringsbijdrage	-		-5.876
	<u>30.277</u>	<u>30.500</u>	<u>23.999</u>
TOTAAL BEHEERSLASTEN MATERIEEL	<u>165.576</u>	<u>150.800</u>	<u>153.912</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2021

	2021 €	BIS - OCW begroting €	2020 €
2. Beheerslasten personeel			
<u>De totale personeelslasten zijn:</u>			
Bruto salarissen	278.568		261.562
Eindejaarsuitkering	4.950		5.350
Vakantiegeld	21.337		20.161
Loonheffingen en sociale fondsen	48.249		46.677
Pensioenpremies	32.775		28.811
Totaal	385.879		362.561
<u>Onderverdeeld naar:</u>			
Beheerslasten personeel	63.831		56.541
Activiteitenlasten personeel	322.048		306.020
Totaal salarissen	385.879		362.561
<u>Zakelijke directie</u>			
Salarissen	28.510	22.975	24.949
	28.510	22.975	24.949
<u>Bureaumedewerker/publiciteit</u>			
Salarissen	15.059	18.000	7.251
	15.059	18.000	7.251
<u>Assistent zakelijk leiding</u>			
Salarissen	20.262	16.800	24.341
	20.262	16.800	24.341
<u>Overig personeel</u>			
Honorarium	1.810	10.000	946
	1.810	10.000	946
<u>Overige personeelskosten</u>			
Ziekengeldverzekering	2.143	-	1.179
Ziekengeld uitkeringen	-378	-	-
Reiskosten	1.079	-	366
Overige personeelskosten	926	-	1.300
	3.770	-	2.845
TOTAAL BEHEERSLASTEN PERSONEEL	69.411	67.775	60.332

Toelichting op de exploitatierekening over 2021

	<u>2021</u>	<u>BIS - OCW</u> <u>begroting</u>	<u>2020</u>
	€	€	€
4. Activiteitenlasten materieel			
Huur repetitieruimte	14.227		9.810
Locatiekosten	11.083		14.543
Publieksfaciliteiten/Tribune	5.482		216
Publiekscatering	3.525		2.595
Techniekkosten	13.417		21.126
Auteursrechten	-		1.030
Abonnementen/internet	6.816		4.856
Kap & grime	2.848		1.712
Administratiekosten	-		1.200
Kantoomateriaal	40		1.247
Decors	35.702		36.285
Kostuums	10.539		12.615
Onderhoud instrumenten	1.105		515
Muziek/film/band	2.305		13.968
Geluid	14.141		6.527
Reis- /verblijfkosten	35.886		26.032
Verblijfkosten	-		2.000
Transport / vervoer decors	616		3.628
Verzekering	-		6.355
Transactiekosten	3.145		3.795
Research en onderzoek	3.987		1.613
Onkostenvergoedingen/vrijwilligers	1.700		2.211
Overige activiteitenlasten materieel	2.665		6.621
Naar educatiematerialen MX2	-10.976		-13.398
	<u>158.253</u>	<u>278.777</u>	<u>167.102</u>
4. Marketing			
Grafisch ontwerper	3.258		7.639
Affiches en folders	1.913		3.527
Overig drukwerk	2.924		2.347
Foto's	925		3.339
Advertenties	29.019		19.673
Porti	392		8
Verspreiding drukwerk	3.132		7.050
Promotie gezelschap/Veerensmederij/Amersfoort	15.234		8.270
Geluid-/ videoregistratie	26.610		16.582
Website	137		1.330
Online marktting	12.799		6.137
Overige specifieke publiciteitskosten	-		438
	<u>96.343</u>	<u>105.050</u>	<u>76.340</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2021

	2021	BIS - OCW begroting	2020
	€	€	€
4. Educatieve activiteiten			
Materialen educatieve activiteiten	10.976		13.416
Digitaal educatiemateriaal	-		7.833
	<u>10.976</u>	<u>25.000</u>	<u>21.249</u>
4 Lasten Coproducties			
Aandeel coproducent Het Houten Huis	-		1.408
Aandeel coproducent Muziektheater Veerensmederij	3.000		-
	<u>3.000</u>	<u>-</u>	<u>1.408</u>
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	<u><u>268.572</u></u>	<u><u>408.827</u></u>	<u><u>266.099</u></u>
5. Activiteitenlasten personeel			
<u>Artistieke- en algemene directie</u>			
Salarissen	75.206	64.400	72.721
	<u>75.206</u>	<u>64.400</u>	<u>72.721</u>
<u>Artistieke directie en sales</u>			
Salarissen	77.788	64.400	97.670
Honorarium	-	-	7.500
	<u>77.788</u>	<u>64.400</u>	<u>105.170</u>
<u>Hoofd educatie</u>			
Salarissen	25.929	20.800	-
	<u>25.929</u>	<u>20.800</u>	<u>-</u>
<u>Zakelijke assistent</u>			
Salarissen	8.687		-
	<u>8.687</u>	<u>20.000</u>	<u>-</u>
<u>Artistieke medewerkers</u>			
Honorarium	51.401	70.000	40.331
	<u>51.401</u>	<u>70.000</u>	<u>40.331</u>
<u>Uitvoerend personeel</u>			
Salarissen	-		896
Honorarium	196.609		173.148
	<u>196.609</u>	<u>189.318</u>	<u>174.044</u>
<u>Technisch personeel</u>			
Honorarium	81.018		65.901
	<u>81.018</u>	<u>86.000</u>	<u>65.901</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2021

	2021	BIS - OCW begroting	2020
	€	€	€
<u>Communicatie / publiciteit</u>			
Salarissen	29.426		29.382
Honorarium	803		1.500
	<u>30.229</u>	<u>32.600</u>	<u>30.882</u>
<u>Educatie / bijzondere projecten</u>			
Salarissen	36.087	32.625	39.732
Honorarium fondsenwerving	-	-	765
	<u>36.087</u>	<u>32.625</u>	<u>40.497</u>
<u>Kassa/Bureau/Productionele ondersteuning</u>			
Salarissen	68.925		65.619
Honorarium	-		5.025
	<u>68.925</u>	<u>54.600</u>	<u>70.644</u>
<u>Overige personeelskosten</u>			
Reiskosten	456		4.203
Ziektekosten verzekering	9.120		6.121
Opleidingskosten	-		708
Overige personeelskosten	2.001		737
Ziekengeld uitkeringen	-1.343		-
	<u>10.234</u>	<u>2.500</u>	<u>11.769</u>
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN PERSONEEL	<u><u>662.113</u></u>	<u><u>637.243</u></u>	<u><u>611.959</u></u>
 8 Saldo rentebaten/-lasten	 <u>1.116</u>	 <u>-</u>	 <u>104</u>

Toelichting op de exploitatierekening over 2021

WNT

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing Stichting Holland Opera. Het voor Holland Opera toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 Het betreft hier het algemene WNT-maximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2021		
Bedragen x €	Mevr. J. Hoolboom	Dhr. N. Idelenburg
Functiegegevens	Zakelijk leider	Artisliek leider
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	82.067	82.067
Beloningen betaalbaar op termijn	9.573	9.573
<i>Subtotaal</i>	91.640	91.640
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	-	-
Bezoldiging	91.640	91.640
Gegevens 2020		
Bedragen x €	Mevr. J. Hoolboom	Dhr. N. Idelenburg
Functiegegevens	Zakelijk leider	Artisliek leider
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	77.711	77.711
Beloningen betaalbaar op termijn	9.003	9.003
<i>Subtotaal</i>	86.714	86.714
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	-	-
Bezoldiging	86.714	86.714

Toelichting op de exploitatierekening over 2021
--

WNT - vervolg

1.d Toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

<u>Raad van Toezicht</u>		<u>aantreden</u>	<u>aftreden</u>
Dhr. F. Rijna	voorzitter	21-sep-17	
Dhr. F.H. Barneveld Binkhuysen	lid	21-sep-17	
Dhr. A. Zoetbrood	lid	21-sep-17	1-sep-21
Dhr. C. van Veen	lid	1-sep-21	
Mw. J. Franken	lid	21-sep-17	
Mw. H. Land	lid	10-dec-19	

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

In het boekjaar 2021 zijn geen uitkeringen gedaan aan topfunctionarissen wegens beëindiging dienstverband

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Overige gegevens

Bijlagen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Holland Opera.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Holland Opera te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Holland Opera op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de exploitatierekening over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Holland Opera zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in het jaarverslag verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 24 maart 2022

Dubois & Co. Registeraccountants

J.J.H.G. Stengs RA

Prestatieverantwoording

Producties		aantal	
1	Producties	7	
	<i>Specificatie van producties</i>		
2	Producties (groot) (bedoeld voor zalen met meer dan 400 zitplaatsen)	0	
3	Online producties	1	
		aantal	aantal
	Voorstellingen en bezoeken	voorstellingen	bezoeken
	Reguliere voorstellingen		
4	Reguliere voorstellingen standplaats	33	1.682
5	Reguliere voorstellingen buiten standplaats	5	471
6	Reguliere voorstellingen buitenland	0	-
7	Reguliere voorstellingen online	2	1.276
8	Reguliere voorstellingen totaal (4 + 5 + 6 + 7)	40	3.429
	<i>Specificatie van voorstellingen totaal</i>		
9	Gratis bezoeken (zaal)		280
10	Gratis bezoeken (online)		1.276
11	Betaalde bezoeken (zaal) (4 + 5 + 6 - 9)		1.873
12	Betaalde bezoeken (online) (7 - 10)		-
	Schoolgebonden voorstellingen		
13	Zaal	38	2.763
14	Online	37	2.375
15	Schoolgebonden voorstellingen totaal (13 + 14)	75	5.138
16	Totaal voorstellingen (8 + 15)	115	8.567